ЧИТ. Зал

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгые үндэһэ болгон, эб найрамдалай агуу ехэ хэрэг бэхижүүлхын тула саашадаашье оролдохобди

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

37-хи жэлээ гарана

№ 117 (9256)
МАЙН
18
СРЕДА
1960 он

Сэн 20 мүнгэн

СОВЕТСКЭ КОРАБЛЬ-ОДОНОЙ ЯБАДАЛ ТУХАЙ

Корабль-одон майн 16-да Москвагай сагаар 20 часта дэлхэйе 28 дахин тойробо. Советскэ Союзай газар дээрэ байдаг хэмжүүрэй станцинууд, мэдээсэлнүүдые абадаг пунктнууд корабль-одые саг үргэлжэ адаглан хаража, корабль-одон соо тодхогдоһон аппаратуранuудай хүдэлсэ тухай научна мэдээсэлнүүдые абажа үргэлжэлһөөр. Замбуулинай хии дайдаар хүнүүдэй ниидэхэ арга боломжо шэнжэлхээр хараалагдаһан туршалгын кабина соохи бүхы гол параметрнүүдынь тогтоогдоһон нормын ёһоор сахигдана гэжэ научна мэдээсэлнүүд дээрэһээ элирэн харагдана. Ракетэ-һомын һүүлшынь хуби мүнөө үедэ корабль-одондо дүтэшэг дабшана. Корабль-одые наранай гарахын урда тээ хойто широтагай 35 градусһаа 49 градус хүрэтэр, наранай ороһоной һүүлээр урда широтагай 56 градусһаа 70 градус хүрэтэр хаража болохо юм.

ЗАМБУУЛИН СООГУУР ДАБШАДАГ КОРАБЛИИН МҮР БУУЛГАГДАБА

ТАШКЕНТ, майн 16. (ТАСС). Узбекистанай астрономууд, радистнууд Советскэ Союзай табиһан корабль-одые анхаралтайгаар адаглан хаража байна. Узбекистанай Наукануудай академиин Ташкентдэхи астрономическа обсерваториин научна хүдэлмэрилэгшэд замбуулин соогуур дабшадаг асари ехэ лабораториин ниидэлгые үнгэрэгшэ һүни анхаралтайгаар адаглан хараа. Үглөөгүүр наранай гарахын урда тээ тэдэнэр хэхэ ажалаа дүүргэбэ. Буулгагдаһан пленко дээрэнь кораблиин ниидэжэ гараһан мүр сараань элеэр харагдана.

С. ХРУЩЕВОЙ, Ш. ДЕ ГОЛЛИИН, Г. МАКМИЛЛАНАЙ, Д. ЭЙЗЕНХАУЭРАЙ ДАБ ДЭЭРЭХИ УУЛЗАЛГА

СР-эй Министрнүүдэй Сове- Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой, щиин Республикын Президент де Голлиин, Великобританиин ьер-министр Г. Макмилланай, -гэй Президент Д. Эйзенхау- даб дээрэхи уулзалга майн й үдэр үглөөнэй 11 часта Па- й Елисейскэ ордон соо болоо. уулзалгада правительствонуу- толгойлогшонорһоо гадна, Со- э талаһаа — СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Оборонын министр маршал Р. Я. Малиновский; Франциин талаһаа — Премьер-министр М. Дебре, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Кув де Мюрвиль; Великобританиин талаһаа — Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Ф. Хойер Миллар; США-гэй талаһаа—Гүрэнэй секретарь К. Гертер, Оборонын министр Т. Гейтс байлсаа.

Даб дээрэхи уулзалгын болоходо, Ш. де Голль түрүүлэгшээр һууба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев мэдүүлгэ хээ. Мэдүүлгынь текст толилогдоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын дэргэдэхи хэблэлэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд.

Франциин Президент де ГОЛЛЬДО
Великобританиин Премьер-министр МАКМИЛЛАНДА
США-гэй Президент ЭЙЗЕНХАУЭРТА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэһэн мэдүүлгэ

60 оной майн 16.

айн 16-да болоһон даб дээрэхи алга дээрэ СССР-эй Министр- эй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. щевой хэһэн мэдүүлгэ доро то- гдобо. Дээдэ тушаалтадай зүб- зарлаха тухай үгээ ойл- һонтоёо дашарамдуулан, щиин Республикын Президент Голль, Парижда ерэһэн кобританиин Премьер-министр акмиллан, США-гэй Президент йзенхауэр, СССР-эй Министр- эй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. цев энэ уулзалгада хабаадаһан а.

анциин талаһаа М. Дебре, Кув Мюрвиль, Великобританиһаа— ин Ллойд, Ф. Хойер-Миллар, -һаа—К. Гертер, Т. Гейтс, тскэ Союзһаа—А. А. Громыко, Малиновский дурсагдаһан лга дээрэ байлсаа.

сподин Президент де Голль!

сподин Премьер-министр Мак- ллан!

сподин Президент Эйзенхауэр!

анадта хандан, иимэ мэдүүлгэ ыемни зүбшөөгыт.

ерикын агаарай-сэрэгэй хүсэ- эй зүгһөө Советскэ Союзда а хорото ябуулга һүүлэй үедэ э гэжэ мэдээжэ. Юун болоһон аб гэхэдэ, СССР-эй газар хи сэрэгүүд болон промышлен- предприятинууд тухай мэдээ тагнуулай тусхай зорилго эхын тулада США-гэй сэрэгэй улай самолёт энэ оной майн дэ Советскэ Союзай газар дээ- ниидэһэн байна. Эзэрхэг тү- й зорилгоор энэ самолёт нии- гэжэ мэдэгдэһэнэй һүүлээр ние советскэ ракетнэ сэрэгүү- подразделени буудажа унагаа- байгаа. Советскэ Союзда үгээр США-гэй агаарай-сэ- хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй улай ябуулга нэгэтэ бэшэ хэ- айһаниинь шаналмаар.

ветскэ правительство хадаа эдэ гануудта зохихо сэгнэлтэ үгэ- ун иимэ ябуулганууд хорото айгаар хэгдээ, амгалан тайбан хоорондоо гэмгүй һайн харил- байгуулха юрын эрилтэнүүдтэ лданагүй, уласхоорондын ша- шанга байдал һуларуулха, тушаалтадай зүблөөнэй үрэ йгээр хүдэлмэрилхын тула шу- эрхэ байдал бии болгохо гонуудта оройдоошье таа- анагүй гэжэ харуулха баа- болоһон байгаа. СССР- Верховно Соведэй сесси минии хэлэһэн үгэ ун США-гэй правительствода гдэһэн буруушаалгын тусхай соо иигэжэ элирүүлэн харуу- аан байгаа.

ерикын самолёт СССР-эй хи- эндүүржэ дабаһан байгаа, нэгэн тагнуул болон һүйдхэл даалгабаритай байгаагүй гэ- эбэртэй тон тэнэг тайлбари -гэй гүрэнэй департамент тү- ээр үгөө һэн. Энэ тайлбариинь удал хуурмаг байһые арсаша- аримтануудта үндэһэлэн ха- адамнай США-гэй гүрэнэй тамент майн 7-до, удаань майн 9-дэ США-гэй правительствын зүгһөө гүрэнэй секретарь иигэжэ мэдүүлээ. США-гэй правительствын, президентын өөрынь һайшааһан программын ёһоор сэрэгэй тагнуул хэхэ зорилгоор Америкын авиаци Советскэ Союзай газар дээгүүр ниидэдэг байна. Советскэ Союзай газар дээгүүр Америкын самолёдуудые ниидхүүлхэ гээшэ США-гэй үнэхөөрөө хараалһан политика байгаа, саашадаашье байха гэжэ хоёр үдэрэй үнгэрһэн хойно президент Эйзенхауэр өөрөө хэлэһэн байна бшуу. Советскэ правительствода майн 12-то эльгээһэн ното соогоо США-гэй правительство мүн лэ иигэжэ мэдүүлээ. Тиигэжэ США-гэй правительство хадаа уласхоорондын ёһо заншалай бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн гуримые, ООН-эй Уставай гол ёһонуудые бүдүүлигээр эбдэнэ гээшэ. Теэдшье ООН-эй Уставта Америкын Холбоото Штадууд өөһэдөө гараа табиһан юм.

США-гэй гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай эдэ мэдүүлгэнүүдые Советскэ правительство, Советскэ Союзай бүхы арадууд, эб найрамдалай тухай һанаагаа зободог дэлхэйн үнэн сэхэ хүн бүхэн угаа ехээр дураа гутан угтаа.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудай хүтэлбэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадахын тула мүнөө Парижда ерээд байна. Теэд Советскэ Союзай газар дээгүүр Америкын сэрэгэй самолёдой ниидэжэ, харата муухай ябуулга хээд байхадань тэрэниие США-гэй правительство, президент өөрөө буруушаагүй, харин тад һөөргэ, иимэ ябуулганууд Советскэ Союз тушаа США-гэй бэелүүлдэг гүрэнэй политика саашадаашье байха гэжэ мэдүүлһэн байна. Иигээд байхадань хайшан гээд хэлсээ урагшатайгаар хэжэ, зүблөөнэй үмэнэ табигдаһан асуудалнуудые яагаад үрэ ехэтэйгээр шиидхэжэ болохо гээшэб гэһэн асуудал гарана? Тагнуул-һүйдхэл хэхэ зорилгоор нүгөөдэ агуу ехэ гүрэнэйнгөө газар дээгүүр ниидэхэ гээшэ политикамнай болоно гэжэ нэгэ агуу ехэ гүрэнэй правительствын сэхэ мэдүүлжэ, тиимэ болохолоороо, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа бүри шанга болгожо байхадань түгшүүрилтэ байдал һуларуулха, гүрэнүүдэй бэе бэедээ һэжэглэлсэхэ, этигэлсэхэгүй ябадал усадхаха зорилгоор ямар нэгэн асуудалнуудые шиидхэжэ болохо гээшэ аал? Хоорондоо дайнай байдалтай байһан лэ гүрэнүүд иимэ политика соносхожо болохо байна бшуу. Тиимэһээ энэ политикаһаа уламжалан, дээдэ тушаалтадай зүблөөнэй хүсэдөөр таһалдуулагдаха байһаниинь эртээнһээ эли болоно.

США-гэй правительствын иимэ политикатай байһанаа соносхоһыень бидэнэр, хэнэйшье мэдэһээр, анхаралдаа абанабди. Тиихэ зуураа, хэрбээ Америкын самолёдуудай Советскэ Союзай газар дээгүүр дахяад ниидээ һаань, тиимэ самолёдуудые буудажа унагаахабди гэжэ бидэнэр мэдүүлнэбди.

Хэн СССР-эй гүрэнэй эрхэ сүлөөдэ халдан ороноб, хэн Советскэ Союз тушаа имэрхүү тагнуул, һүйдхэл хэнэб, тэдээндэ эсэргүү зохихо харюугай хэмжээнүүдые бүхы ушарта Советскэ правительство абаха эрхэтэй байһанаа элирхэйлнэ. Америкын сэрэгэй база болгохын тулада өөрынгөө газарые үгэжэ, СССР-тэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга хэлгэдэнь туһалһан гүрэнүүд тушаа хэлэбэл, эдэ базануудые буудажа һалгааха хүрэтэр зохихо хэмжээнүүд мүн лэ абгаха гэжэ СССР-эй правительство дахяад мэдүүлнэ.

ГДР-тэй эбэй договор баталха заналта доро дээдэ тушаалтадай зүблөөндэ хабаадажа шадахагүйб гэжэ президент Эйзенхауэрай мэдүүлһэндэ энээнтэй дашарамдуулан анхарал хандуулхаар байна. Зүгөөр, тэрэнэй заналта гэжэ нэрлэһэн байгаашье һаань, энэнь Европодо дайнай үлэгдэлнүүдые зайсуулха, эб баталха, тусхайлбал, Баруун Берлиндэхи байдал гуримшуулха, эб найрамдал, Европын арадуудай аюулгүй байдал хангаха гэжэ хүсэд шиидэнги байһан тухайгаа Советскэ правительствын хэһэн лэ мэдүүлгэ байгаа бшуу. СССР-эй хилые саашадаа дабадаг байхабди, Советскэ Союзай газар дээгүүр Америкын самолёдууд ниидэдэг байгаа, ниидэхэшье гэжэ мэдүүлһэн США-гэй правительствын зүгһөө бодотоор заналтын хэгдэжэ байхада Советскэ правительство хайшан гээд хэлсээнүүдтэ хабаадажа шадаха гээшэб? Тиигэжэ Совет гүрэнэй эрхэ сүлөөдэ эсэргүү, уласхоорондын харилсаа байгуулха нангин, бата бэхи гол ёһон бологшо эрхэ сүлөөтэй байха гол ёһондо эсэргүү үзэгдөө дуулдаагүй ябуулга хэхэ һанаашалгатай байһан тухайгаа США-гэй правительство мэдүүлээ.

Тиимэһээ зүблөөнэй урагшатай байхын тулада юун шухала болоноб гэхэдэ, зүблөөндэ түлөөлэгдэһэн бүхы гүрэнүүдэй правительствонууд хадаа үнэн сэхэ политика бэелүүлхэ, бусад гүрэнэй эрхэ сүлөөе эбдэһэн ушар болохоор ябуулгануудые бэе бэедээ эсэргүүгээр хэхэгүйбди гэжэ тангариглан мэдүүлхэ ёһотой. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, эб найрамдал хангаха, гүрэнүүдэй бэе бэедээ бүри ехээр этигэлсэдэг болохо талаар бусад правительствонуудтай харилсаа холбоо байгуулхые США-гэй правительство үнэхөөрөө хүсэдэг байгаа гээшэ һаа, тэрэ хадаа, нэгэдэхеэр, Советскэ Союз тушаа США-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй хэһэн болошогүй харата муухай ябуулгануудые буруушааха, хоёрдохёор, саашадаа СССР-тэ эсэргүүгээр иимэ ябуулга хэхээ, иимэ политика бэелүүлхэеэ болихо ёһотой. Тиигээ гээшэ һаа, США-гэй правительство хадаа СССР-эй гүрэнэй хилые Америкын самолёдуудай зорюута дабаһанда сэхэ зэмэтэйшүүлые шанга харюусалгада хабаадуулха зэргэтэй.

США-гэй правительствын зүгһөө иимэ юумын хэгдээгүй байһан сагта дээдэ тушаалтадай зүблөөн дээрэ США-гэй правительствотай үрэ ехэтэй хэлсээ хэхэ аргагүй гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Хэлсээндэ хабаадагшадай нэгэнэйнь зүгһөө Советскэ Союз тушаа харата муухай ааша гаргаха политика баримталдаг байхадань, Советскэ правительство иимэ хэлсээндэ хабаадалсажа шадахагүй байна.

Мүнөө тохёолдоод байһан эрхэ байдалда, урагшагүйдэхэ гэжэ урид мэдээжэ болоод байһан хэлсээндэ Советскэ правительство хабаадаа гээшэ һаа, арадуудые мэхэлэгшэд бололсохо байна. Тиимэ мэхэшэд бололсохые Советскэ правительство хүсэнэгүй.

США өөрынгөө самолёдуудые эльгээжэ, СССР-эй гүрэнэй хилые саашадаа дабахагүй, урда тээнь хэгдэдэг байһан харата муухай ябуулгануудаа буруушаанабди, иимэ ябуулга хэһэнэй түлөө сэхэ зэмэтэйшүүлые хэһээхэбди гэжэ США-гэй правительствын мэдүүлээ һаань, энэнь Советскэ Союзые бусад гүрэнүүдтэй адли эрхэ байдалда табиха байгаа, тиигэбэл, Советскэ правительствын толгойлогшонь бологшо би энэ зүблөөндэ хабаадахаар, тэрэнэй амжалтатай байхын тулада бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргахаар бэлэн байнаб.

Америкын самолёдуудай харата муухай ниидэлгэнүүдые хэһэнһээ, илангаяа, иимэ харата муухай ниидэлгэнүүд социалистическэ оронуудта эсэргүүгээр бэелүүлхэ Америкын Холбоото Штадуудай национальна политикань саашадаа байха гэжэ соносхоһонһоо уламжалан уласхоорондын харилсаанда шэнэ эрхэ байдал бии болобо.

Иимэ эрхэ байдалда бидэнэр зүблөөндэ хабаадажа шадахагүй байнабди, юундэ шадахагүйбибди гэхэдэ, маанадтай ямараар хөөрэлдэхые хүсэнэб — эзэрхэг түримхэй тагнуулай ниидэлгэ хэхэ заналта доро хөөрэлдэхые хүсэнэ гэжэ бидэнэр элеэр харанабди. Дайн сэрэг эхилхэ бэлэдхэл хэхэ зорилгоор тагнуулай ниидэлгэ хэгдэдэг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ Америкын Холбоото Штадуудай бидэнэй үмэнэ табиһан эрилтые буруушаанабди. Ямар нэгэн хэлсээндэ, тон шухала болоодшье байһан асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бидэнэр хабаадалсажа шадахагүйбди. Юуб гэхэдэ, Холбоото Штадууд үгээ ойлголсохые хүсэнэгүй гэжэ харанабди.

Холбоото Штадууд баруун оронууд соогоо удамаршань гэжэ тоологдодог. Тиимэ болохолоороо, мүнөө зүблөө хэхэ болоо гээшэ һаа, сагаа дэмы хаяха, бүхы оронуудай олониитые хууран мэхэлхэ болонобди. Мүнөө тохёолдоод байһан эрхэ байдалда, бидэнэр хэлсээндэ хабаадажа шадахагүйбди гэжэ дахяад дабтажа хэлэнэб.

Али али талын тэгшэ эрхэтэй, тэгшэ арга боломжотой байхаар лэ эрхэ байдалда хэлсээндэ хабаадалсахые бидэнэр хүсэнэбди.

Дэлхэйн бүхы оронуудай арадууд олониитэ маанадые зүбөөр ойлгоһой гэжэ бидэнэр хүсэнэбди. Хэлсээ туйлахын тулада Советскэ Союз оролдолго гаргахаһаа арсанагүй, таарамжатай хэлсээн туйлагдажа болохо, зүгөөр мүнөө үедэ бэшэ, харин ондоо үедэ туйлагдажа болохо гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Энээнэй тулада юун хэрэгтэйб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, манай орон дээгүүр «хамаагүйгөөр» ниидэхэбди гэжэ соносхоһон харата муухай политикань буруушаагдана гэжэ Америкын Холбоото Штадууд мэдэрхэ, мүн энэ политикаһаа арсаад, эзэрхэг түримхэй ябуулга хээбди гэжэ тэдэнэр мэдэрхэ, энээн тухай шаналнабди гэжэ мэдэрхэ зэргэтэй.

Хэрбээ, хоёр байгуулалтын: капиталистическэ болон социалистическэ байгуулалтын энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхаһаа ондоо тиимэ арга үгы гэжэ США-гэй энэ правительствонь бэшэ һаа, нүгөөдэ правительствынь, нүгөөдэнь бэшэ һаа, гурбадахи правительствынь ойлгохо байһанда Советскэ правительство гүнзэгы ехээр этигэнэ. Амгалан тайбанаар зэргэ оршон байгаагүй һаа, дайн байлдаан һужэржэ, мүнөө эзэрхэг түримхэй политика бэелүүлэгшэдтэ һүртэ ехэ хохидол ушаруулха байха.

Тиимэһээ нэгэ хэды саг соо хүлеэхэ хэрэгтэй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Мүнөө тохёолдон гараһан асуудалнууд зарим зэргээр хуушарха, ороной политическэ хараа бодол тодорхойлдог харюусалгатай хүнүүд Советскэ Союз болон социалистическэ бусад оронууд тушаа эзэрхэг түримхэй хараа бодол бэелүүлхые соносхоходоо өөһэдтөө ямар харюусалга даажа абаһанаа шэнжэлжэ үзэхэ болоно. Тиимэһээ правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөе багсаахада 6—8 һараар хойшолуулхаһаа таарамжатай һайн арга үгы гэжэ тоолонобди.

Хэлсээ туйлахын тулада Советскэ Союз өөһэдынгөө зүгһөө оролдолго гаргаһан зангаараал байха. Манай хараа бодолые олониитэ зүбөөр ойлгохо, эдэ хэлсээнүүдтэ маанадые хабаадаха аргагүй болгоо гэжэ ойлгохо бэзэ гэжэ би бодоноб.

Гэбэшье энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха шухала гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди. Юуб гэхэдэ, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ябадалда этигэхэеэ болёо һаа, хүн түрэлтэниие дайн сэрэгтэ татан оруулха гэһэн удхатай, дайн байлдаан заатагүй болохо гэһэн ябадалые зүбшөөхэ гэһэн удхатай болохо байгаа. Теэд мүнөө үедэ дайн болоо һаа, дэлхэйн арадуудта ямар ехэ хохидол болохонь мэдээжэ.

Америкын Холбоото Штадуудай арадуудта хандахые хүсэнэб. Би США-да ошоходоо, Америкын арадай элдэб ажалай хүнүүдтэй уулзаа һэм. Америкын арадай бүхы ажалай хүнүүд дайн байлдаае хүсэнэгүй гэжэ гүнзэгыгөөр этигэнэб. Пентагондо һуудаг шунахайран хэтэрһэн үсөөхэн бүлэг хүнүүд, тэдэниие дэмжэдэг милитаристическэ этэгээдүүд лэ яаралтайгаар буу зэбсэг ехээр бүтээһэнһээ уламжалан угаа ехэ ашаг олзо абадаг байһан хадаа Америкын арадай аша туһые харадаггүй, бүхы оронуудай арадуудай аша туһые хэрэгсээдэггүй, хархис харанхы политика бэелүүлдэг байна.

Хүндэтэйгөөр угтаһанайнь, Франциин ниислэл—Парижда уулзаха арга боломжо олгоһонойнь түлөө Президент де Голльдо бидэнэр баясхалан хүргэнэбди. Великобританиин правительствын Премьер-министр Макмилланай өөрынь гаргаһан оролдолгые сэгнэнэбди.

Советскэ Союз дээгүүр Америкын сэрэгэй самолёдуудые хорото зорилгоор ниидхүүлжэ, Америкын Холбоото Штадуудай хархис этэгээдүүдэй энэ уулзалгадамнай түбэг татаһыень шаналнабди.

Дэлхэйн бүхы арадуудай хүлеэжэ байһан үрэ дүндэ энэ уулзалгын хүрэжэ шадаагүйе шаналнабди.

Энээнэй түлөө Советскэ Союз тушаа дээрмэдэлгын политикые соносхогшод шоо шобто үзэгдэн, харюусалгыень бэедээ даажа абаг лэ.

США-гэй Президент г-н Эйзенхауэртай бэе бэедээ айлшалалсаха гэжэ хэлсэһэмнай мэдээжэ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлэй сентябрьда би США-да аяншалһан байгааб. Энэ аяншалгаараа, США-да хэһэн уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдээрээ бидэнэр ехээр һаналаа ханаһан байгаабди. Тэрэнэй түлөө өөһэдынгөө зүгһөө баясхалан хүргөө һэмди.

США-гэй президент харюу болгон манай орондо айлшалха ёһотой байгаа. Тэрэ манайда июниин 10-да ерэхэ гэжэ хэлсээ һэмди, хүндэтэ айлшанаа һайнаар угтаха гэжэ бидэнэр бэлэдхэл хэжэ байгаабди.

Теэд СССР-тэ эсэргүү хорто аашануудай хэгдэһэнһээ уламжалан, мүнөө эрхэ байдалай тад ондоо болоһыень шаналмаар. Юуб гэхэдэ, совет хүнүүдэй хүндэтэ айлшанаа илдам зохидоор угтадаг шэнги, тиимэ ехэ хүндэтэйгөөр президентые угтаха арга боломжоёо бидэнэр хаһагдаад байнабди. Мүнөө бидэнэр США-гэй президентые тиимэ хани халуунаар угтаха аргагүй болоод байнабди. Юуб гэхэдэ, Америкын сэрэгэй самолёдуудай хорото зорилгоор ниидэлгэһээ уламжалан, энэ аяншалга хэхэдэнь бүришье тааруугүй эрхэ байдал бии болоо байна. Совет хүнүүд мэхэ гаргажа, башалжа шададаггүй, шадахашьегүй.

Тиимэһээ США-гэй президентын Советскэ Союзда мүнөө аяншалгые хойшолуулха, тиигээд таарамжатай эрхэ байдалай бии болоһон хойно аяншалжа ерэхэ тухайнь үгээ ойлголсохо хэрэгтэй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Тиихэдэ совет арад агуу ехэ гүрэнэй түлөөлһэн хүндэтэ айлшанда ёһотойл илдам зохидоор, хүндэтэйгөөр хандажа шадаха байна. Энэ агуу ехэ гүрэнтэй эбтэйгээр, хани барисаатайгаар ажаһуухые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Намайе г-н Эйзенхауэр, мүн Америкын арад зүбөөр ойлгохо бэзэ гэжэ һанаха байнаб.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулгада туһалхын, мүнөө маанадай хоорондо арсалдаанай гарадаг асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһалхын тулада Советскэ правительство өөрынгөө зүгһөө али бүхы юумэ хэхэ, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгые үндэһэ болгон, эб найрамдалай агуу ехэ хэрэг бэхижүүлхын тула ходо доо оролдохобди гэжэ Советскэ правительство мэдүүлнэ.

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДҮРБЭДЭХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

урядай АССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси майн 19-дэ эй 10 часта Соведүүдэй хоёрдохи Байшангай Ехэ зал соо нээгдэхэ.

Баруун Германида байдаг США-гэй, Англиин, Франциин сэрэгүүдэй главнокомандалагшануудта Германида байдаг советскэ сэрэгүүдые командалагшын эльгээһэн бэшэг

БЕРЛИН, майн 16. (ТАСС). Германида байдаг советскэ сэрэгүүдые главнокомандалагша И. И. Якубовский Баруун Германида байдаг Америкын, Англиин, Франциин сэрэгүүдэй главнокомандалагшануудта адли удхатай бэшэгүүдые эльгээһэн байна. Бэшэг доогорнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Господин генерал!

Ямаршье тэмдэггүй самолёт Германиин Демократическа Республикын гүрэнэй хилые 1960 оной майн 5-да дабан ороһон байна, тэрэ самолёт Баруун Германиһаа ГДР-эй агаарай хилые дабан ороо.

Дээрэ дурсагдаһан самолёт ГДР-эй гүрэнэй хилые 17 час 22 минутада 1700 метр үндэртэ Бойценбург городһоо баруун урагшаа 15 модоной газарта дабан орожо, ГДР-эй газар дээгүүр 90 километр ниидээ. Советскэ дежурна истребительнүүд газарта бууха гэһэн тогтоогдомол дохёонуудые оло дахин үгэһэн байгаа. Гэбэшье хилэ дабан ороһон самолёт эдэ эрилтэнүүдыень дүүргэнгүйгөөр Баруун Германиин газар руу ниидэн ошоһон байна.

Баруун Германиин агаарай хилые хинан хаража байһан танай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй самолёт ГДР-эй хилые бүдүүлигээр дабан оробо. Энээнтэй дашарамдуулан танда эрид шууд буруушаалгаяа мэдүүлхэ зуураа, Германиин Демократическа Республикын хилые дабан орохын тула ФРГ-гэй газарые саашадаа хэрэглэхэеэ болихо тушаа шууд хэмжээ абахыетнай баадханаб.

ГДР-эй газар дээрэ байһан советскэ сэрэгүүд Варшавада баталагдаһан договорые үндэһэ баримта болгон хилэ дабан орожо, ГДР-эй газар дээгүүр ниидэһэн самолёт тушаа зохихо хэмжээ абаха аргатай байгаа гэжэ танда һануулха хүсэлэнтэйб. Гэбэшье Германида байһан советскэ сэрэгүүдэй командовани мүнөө иимэ хэмжээ абангүй үнгэрөө.

Минии хандалгые танай зүбөөр ойлгобол, нимэрхүү ушар саашадаа дабтагдахагүй бэзэ гэжэ найданаб. Германиин Демократическа Республикын агаарай хилые Баруун Германиин газар дээрэһээ самолёдуудай саашадаа дабан ороо һаань, советскэ командовани хилэ дабан ороһон самолёдууд тушаа эрид шууд хэмжээ абаха баатай болохо гэжэ һануулха зэргэтэй байнаб.

Хүндэлэгшэ

Германида байдаг советскэ сэрэгүүдэй главнокомандалагша генерал-полковник

И. ЯКУБОВСКИЙ.

Түрэл правительствынгаа дотоодын, гадаадын политикые бүримүһэн дэмжэнэбди гэжэ республикымнай ажалшад мэдүүлнэ

Социалистическэ гүрэнүүд хүсэтэй

ГУСИНООЗЕРСК. Республикымнай шахтёрнуудай ажаһуудаг городой ажалшад парти, правительствынгаа хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые, мүн гадаадын политикые бүримүһэн һайшаажа, империалистнуудай хэһэн ээрхэг түримхэй аашануудые зэбүүрхэн буруушаажа байна.

Эхэ ороноймнай ниислэл хото Москвада һаяхан боложо дүүрэһэн СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сесси дээрэ ажалшадһаа абтадаг налогые болюулха, энэ жэлдэ хүдэлмэриин богони үдэртэ оролгые сүм дүүргэхэ тухай хэлсэгдэһэн асуудалнуудые ехээр һайшаагаа һэн. Тиигэхэ зуура, Америкын Холбоото Штадуудай тагнуулай самолёдой манай газар дайда дээгүүр ниидэһэн тухай мэдээсэлые шахтёрнууд ехээр буруушааһан байна. Мүнөөшье Парижда боложо байһан дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөн дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэһэн мэдүүлгые баһал һайшаан дэмжэнэ.

— Советскэ правительствын ябуулжа байһан эб найрамдалай политикые бидэнэр һайшаанабди,— гэжэ 7/8 шахтын участогай начальник Михаил Савватеев хөөрэнэ. — Үдэр ерэхэ бүри бидэнэр, совет хүнүүдэй, ажабайдал улам баян, культурна боложо байна. Мандадайн сэрэг хэрэггүй. Гэбэшье шуһата дай үүсхэхые оролдожо байһан империалистнуудай добтолон орооһаа, хатуу шанга сохилто үгэжэ шадахабди. Энээн тухай нүхэр Н. С. Хрущев өөрынгөө хэһэн мэдүүлгэнүүд соо элеэр хэлээ. Дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөнэй болохоёо байһые мэдэжэ байгаад, СССР руу тагнуулай самолёт эльгээжэ байһан империалистнуудтай хайшан гээд эб найрамдал тухай асуудал зүбшэжэ боломоор гээшэб? Иимэ муухай ааша гаргаһанайнгаа һүүлдэ президент Эйзенхауэр яагаад манда айлшаар ерэлтэйб!

Республика дотороо шэн зоригтэ ажалаараа мэдээжэ болоһон хүндэтэ шахтёр Николай Андреевич Бондарев ингэжэ хөөрэнэ: нүхэр Н. С. Хрущев дүрбэн гүрэнүүдэй толгойлогшонорой зүблөөн дээрэ нюур нюураараа уулзаад байхадаа, мүнөө үеын уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай бодото шалтагааниие тайлбарилан хэлээ. Ямаршье гүрэнэй ажалшан арад дай хэхэ хүсэлэнгүй. Гансахан ажалшадай хүшэ хүлһэн дээрэ баяжажа байһан бүлэг империалистнууд амгалан ёһоор ажаһууха хэрэгтэ һаад тойбо ушаруулна. Би, юрын хүдэлмэришэ шахтёр, дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөе үшөө 6—8 һараар хойшолуулха гэһэн нүхэр Н. С. Хрущевой дурадхалые бүримүһэн дэмжэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, Америкын империалистнууд энэ зүблөөнэй урда тээхэнэ тагнуулай самолёт зорюута СССР руу эльгээжэ, бүдүүлиг ааша гаргаһан байна.

Империалистнууд хүсэ баримталха ёһо гарган, өөһэдынгөө дураар уласхоорондын байдалай элдэб асуудал шиидхэхые оролдоно. Тиимэ һонин ёһо заншал үнгэрһөөр үни болоо. Социалистическэ лагериин гүрэнүүд дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха дүүрэн хүсэ шадалтай. Добтолон ороһон ямаршье империалистнуудта шанга сохилто үгэхөөр бэлэн лэ. **Ф. Моренец.**

Зоригнай нугаршагүй

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэд Америкын Холбоото Штадуудай хэһэн тагнуулай муухай аашые эрид буруушааһаар байна. Аллен Даллесай хүтэлбэрилдэг Америкын тагнуулшад Советскэ Союз дээгүүр самолёт ниидхүүлхэдээ баригдахагүйбди гэжэ һанаһаниинь дэмы байшоо. Мүнөө үеын түрүү техникээр зэбсэгжэһэн советскэ сэрэгшэд хэдышье дээгүүр ябаһан тагнуулшадые алдахагүй байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулаа.

—США-гэй гүрэнэй секретарь Гертер тагнуулшадаа далдалха һанаатайгаар шашаад, дэлхэйн ажалшадай урда балшыса баригдаа,— гэжэ Хандагайн леспромхозой шофер Евгений Ильич Грехов хөөрэнэ. —Империалистнуудта ямар нюур байхаб даа. СССР-эй агаарай хилые тагнуулай самолёдоор добтолон ороһоо эхилээд, элдэб муухай аашануудые гаргаһанайнгаа һүүлдэ Советскэ Союз айлшаар ошохоёо арсаагүйб гэжэ господин Эйзенхауэрай мэдүүлһэниинь ямар муухайб!

Хүсэмнай ехэ, зоригнай нугаршагүй. Майн 15-да советскэ замбуулинай кораблиин амжалтатайгаар табигдаһан ушар эб найрамдалда дуратай, тугэс хүсэтэй байһыемнай үшөө дахин бүхы дэлхэйдэ харуулба.

Хандагайн леспромхозой модошод эб найрамдалай түлөө, ажалшадайнгаа ажабайдалые улам һайжаруулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байһан түрэл парти, правительствынгаа анхаралда харюу болгон, продукци үйлэдбэрилхэ һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Н. Платонов.

Зүб лэ мэдүүлгэ гээшэ!

Дүрбэн агууехэ гүрэнүүдые толгойлогшодой зүблөөндэ хабаадахаяа Парижда ошоод байхадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн мэдүүлгые манай Иволгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд айхабтар халуунаар дэмжэбэ. Нүхэр Н. С. Хрущевой Парижда хэһэн мэдүүлгэ хадаа бүхы совет арадай һанал бодолынь гээшэ.

Америкын Холбоото Штадуудай хархис этэгээдүүдэй булимтархы ааша гаргажа, манай орондо тагнуул хэхыень самолёдоо эльгээжэ, уласхоорондын эрхэ, гурим бүдүүлигээр эбдэжэ байха үедэ правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөө урагшатайгаар үнгэргэхэнь бэрхэшээлтэй болоод байһаниинь мэдээжэ.

Америкын империалистнуудай ээрхэг түримхэй ааша гаргажа, «хүйтэн дай» һэргээхые оролдожо байхадань бидэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, тэрээндэнь харюу болгон, мал, тараан ажалайнгаа продукци бүри ехээр абадаг боложо, Эхэ ороноо улам бэхижүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ ёһотойбди.

В. Кузьмин,
Кировэй нэрэмжэтэ
колхозой гэшүүн.

Һайшаан дэмжэнэбди

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай ажалшад Америкын Холбоото Штадуудай сэрэгэй ээрхэг түримхэй этэгээдүүдэй манай орондо тагнуул хэхэ зорилгоор самолёдые зорюута эльгээһэндэнь ехээр зэбүүрхэжэ, шоо үзэн, шобто хаража байһанаа мэдүүлнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай эмхи зургаануудта, колхозууд болон совхозуудта Америкын Холбоото Штадуудай булимтархы аашые буруушааһан митингнүүд боложо байна.

— Америкын булимтархы этэгээдүүдэй манай орондо эсэргүү хархис ааша гаргаһыень буруушаанабди. Хэрбээ эдэнэрэй ингэжэ байха болоо юм һаань, тэдээндэ эсэргүү шанга хэмжээнүүд абтаха гэжэ Советскэ правительствын мэдүүлһэниинь тон зүб, — гэжэ албахаагша нүхэр Д. Чунков хэлэбэ.

Хонхолойн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо олон хүнэй хабаадалгатай митинг болобо. Тракторист А. Хоршунов энэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ингэжэ мэдүүлбэ.

— Ондоо ороной хилэ дабажа ороод, тэрэнээ үшөө зүбтүүлхэ һанаатайгаар Америкын гүрэнэй секретарь Гертерэй хэһэн мэдүүлгые бидэнэр, механизаторнууд, буруушаанабди. Энээн тушаа Совет гүрэнине толгойлогшо нүхэр Н. С. Хрущевой Парижда хэһэн мэдүүлгые радиогоор шагнаад байхадаа, ехээр дэмжэжэ байһанаа бидэ, Мухаршэбэрэй таряашад, мэдүүлнэбди.

Колхозой механик Рожицын, МТМ-гэй хүдэлмэришэд Михаил Белоусов, Михаил Лоскутников гэгшэд мүн лэ үгэ хэлэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй V сесси дээрэ баталан абтаһан шиидхэбэринүүдые, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевой дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөнэй урда тээхи уулзалга дээрэ хэһэн мэдүүлгыень һайшаан дэмжэжэ байһанаа хэлэнэбди. Иимэ харюусалгатай хэлсээнэй урда тээ булимтархы хархис ааша гаргажархёод, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулха тушаа хооһон хөөрэлдөө дэлгэрүүлхэ эрмэлзэлгэтэй байха гээшэмнайшье бүтэхэгүй юумэн байһаниинь мэдээтэй. Эгээл иимэһээ бидэнэр Н. С. Хрущевой мэдүүлгые һайшаанабди.

Манай корр.

Ц. БУДАЕВ

Үтэтэй батагана үгы хэгдэбэ

Ногоон гүзээтэй,
Нойтон толгойтэй,
Үнэртэй муухай
Үтэтэй батаганын
Гэртэмнай ниидэн
Гэнтэ орохые
Арбатай Вова
Ажаглан хараад:
—Америкын самолёт
Агаарымнай дабаба,
Алахамни,— гэжэ
Абадаа хэлэбэ.
Аалихан гэтээд,
Альгадаба бузарые.
Үнэртэй муухай
Үтэтэй батагана
Үхэн һалажа,
Үгы болобо.
Холбоотын1)
баяшуулай
Хорото аашые
Арбатайш хүүгэд
Ойлгоно гэжэ
Вовые хараад
Бодожо һуугааб.

---

1) Америкын Холбоото Штадуудай.

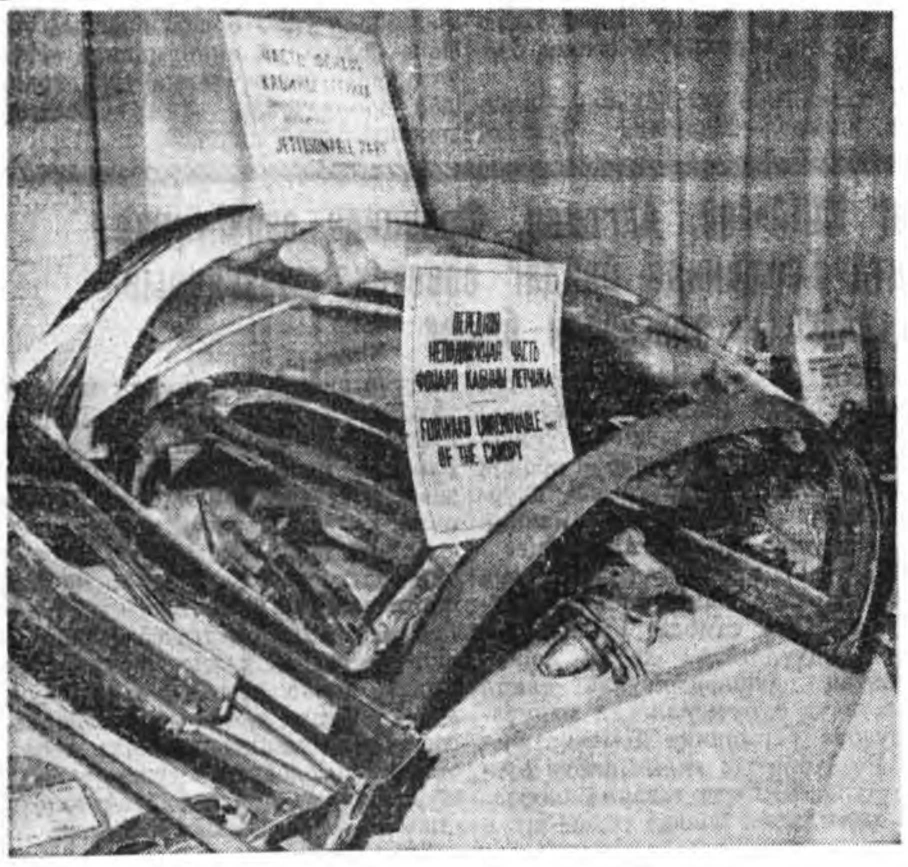

МОСКВА. Майн 1-дэ Советскэ Союзай газар дээрэ унагаагдаһан Америкын самолёдой үлэгдэл Горькиин нэрэмжэтэ культура, амаралтын түбэй паркда табигдаа. Зураг дээрэ: Америкын самолёдой үлэгдэл харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Партийна һуралсалай жэл дүүрэхэ дүтэлжэ байна

Марксизм-ленинизм шудалха Улан-Удэдэхи үдэшын университедэй филиал Гусиноозерск городто хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Эндэ һурадаг хүнүүдэй дунда хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд, врачууд, багшанар, мүн ондоошье мэргэжэлтэй хүнүүд олон. Эдэнэр марксистско-ленинскэ эрдэм ухаанай эшэ һургаалнуудые оролдосотойгоор шудалжа байна. **Зураг дээрэ:** университедэй хоёрдохи курсын һурагшад (зүүн гарһаа хоёрдохи рядта байгшадынь): Сэлэнгын совхозой комсомолой комитедэй секретарь **Владимир Тахаев**, маркшейдер **Анатолий Казазаев**, горно техник **Василий Горлов**, горно-промышленна училищиин мастер **Василий Басанов**; нэгэдэхи рядта һуугшад: электрослесарь, коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүн **Николай Калистратов**, инженер-геолог **Александр Ездаков**, багша **В. К. Дырхеев.**

Ф. Моренецын фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ШЭНЭДХЭЭД БАЙХАДА...

Долоон жэлэй түсэбөөр манай колхознигууд урдаа ехэ зорилго табяад ажаллажа байнхай. Тиимэһээ ажал хүдэлмэридөө наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгоор колхозой партком, бригадануудай партийна организацинууд нилээд хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Түрүү ажахынуудта малшадаа айлшалуулжа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсуулдаг, түрүүшүүлтэй уулзуулжа, һайса хөөрэлдүүлдэг болообди. Жэшээлхэдэ, һая үнеэдээ уянгүйгөөр харууһалжа, электрын хүсөөр һаажа байһан хүршэ «Родина» колхозой фермын ажалтай һаалишаднай танилсажа ерээ.

Тиихэдэ гахайшаднай Бичурын совхозой суута гахайшан Мария Конечных, хүршэ Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозойнгоо гахайшан Николай Новоселов гэгшэдэй ажалай дүй дүршэлые һайса шудалаа.

Мүн шухала удхашанартай асуудалнуудаар экономическа конференци үнгэргэгдэнэ. Тиин «Родина» колхозой түрүү хонишон Дмитрий Агафонов ажал хүдэлмэри тухайгаа тодорхойгоор хөөрэһэн байна. Мүн Омско областиин колхозуудай түрүү дүй дүршэл тухай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Мансуровский һонирхолтойгоор хөөрөө.

Эдэ айлшалалга, уулзалга, конференцинүүд хадаа ажал хүдэлмэридөө наукын туйлалтанууд болон түрүү арга дүршэл үргэнөөр хэрэглэжэ, бүри һайнаар хүдэлхэ зориг хүнүүдтэ түрүүлнэ, эрдэм мэргэжэлыень дээшэлүүлнэ. Ярослав Чижэй, Иван Малашенкын үүсхэл дэмжэгшэд бии болоо.

Партийна организаци коммунистнуудаа ажахын гол һалбари болохо мал ажал дээрэ эльгээхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Мүнөө үедэ эбэртэ бодо малай гүүртэнүүд дээрэ 12, хонин ажал дээрэ 7, гахайн фермэдэ 6 коммунистнууд хүдэлнэ. 62 коммунистнуудай 29-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлжэ байнхай. Энэмнай үшөөл үсөөншэг гээшэ. Мал дээрэ хүдэлжэ байһан коммунистнууд түрүү зэргэдэ ябажа, бусадта жэшээ харуулна. Коммунист Намит Бимбаевич Зановой хонишодой бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаад, үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Шахан таргалуулха эбэртэ бодо мал харууһалдаг залуу коммунист Будажап Дашижапович Дампилов үнгэрһэн һаранuудай туршада мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 546 граммаар нэмээгээ. Иимэ түрүү жэшээ бусадшье олон коммунистнууд харуулна.

Энэ жэлдэ манай колхоздо партийна һуралсалай кабинет эмхидхэгдэнхэй. Кабинедтэ колхозой түрүүшүүлэй портредүүд, гоё һайханаар бэшэгдэһэн 1960 оной колхозой, бригадануудай уялганууд, колхозой ажахын хүгжэлтэ тухай диаграмманууд үлгэгдэнхэй. Мүн «Түрүүшүүлэй дүй дүршэл шудалагты» гэлэн тусхай стенд бии. Тэндэ хүдөө ажахын суута түрүүшүүл Иван Малашенкын, Ярослав Чижэй, Балдама Доржиевагай дүй дүршэл тухай бэшэгдэһэн брошюранууд, статьянууд, номууд, плакадууд бии.

Партийна кабинедэй бүхы хүдэлмэриие долоон хүнһөө бүридэһэн тусхай совет эрхилдэг. Соведэй гэшүүд түсэбэй ёһоор хараалагдаһан хүдэлмэреэ өөһэд хоорондоо хубаажа абаад ажаллана.

Партийна кабинедтэ түсэбэй ёһоор теоретическэ болон хүдөө ажахын шухала асуудалнуудаар хододоо лекци, консультаци үнгэргэгдэдэг болоо. Мүн хүдөө ажахын түрүүшүүл тэндэ өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай лекци, элидхэл хэнэ. Жэшээлхэдэ, манай колхозой түрүү хонишон нүхэр Гарматаров, түрүү гахайшан нүхэр Гылыпкилов, түрүү һаалишан нүхэр Улзутуев, хүршэ «Родина» колхозой түрүү хонишон нүхэр Агафонов олон колхознигуудай урда ажалайнгаа түрүү дүй дүршэл тухай лекци уншаһан байна.

Партийна һуралсалай кабинедэй дэргэдэ агитаторнуудай саг үргэлжэ хүдэлдэг һургуули эмхидхэгдэнхэй. Тус һургуулиин хэшээл ба лагдаһан түсэбэй ёһоор, һарада дахин боложо, тэндэ колхозой тэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын рүүшүүл, мэргэжэлтэд элидх лекцинүүдые уншажа байдаг.

Колхозой партийна каби өөрынгөө ажал хүдэлмэриие тал кабинет соогоо үнгэргэд бэшэ, холын фермэ, гүүртэ, отар малшадай дунда ниитэ-полити скэ хүдэлмэри али болохоор ябуу на. Партийна кабинедэй совет гэшүүд харуулан ойлгуулха агит ци эмхидхэжэ, агитаторнууд ажал хүдэлмэриие хинан шалгаж малшадай дунда хөөрэлдөө үнгэ гэхэдэнь туһална. Энэ совет м малшадай культурна эрилтые хан гаха хүдэлмэриие эрхилдэг.

Энэ мэтээр ажалшадай дун эмхидхэлэй болон ойлгууламж хүдэлмэри удха түгэлдэрөөр ябу һанай ашаар колхознигуудайм эдэбхи үүсхэл, эрдэм мэргэжэл шээлэшэгүйгөөр дээшэлээ. А хүдэлмэримнайшье эмхитэй, бү тэйгөөр ябадаг болоо. Абаһан у гаяа дүүргэхын түлөө манай к хознигуудай эршэмтэйгээр, эс сусашагүйгөөр тэмсэһые нэгэд кварталай дүн гэршэлнэ.

Гүрэндэ мяха худалдаха хоё кварталай түсэб дүүргэгдээ. Һү х далдаха түсэб мүн лэ хоёр дахи шахуу дүүргэгдэнхэй. Хоёрдо кварталда 270 центнер мяха худа даха уялгынгаа орондо 453 центн худалдажа, уялгаяа 168 процен дүүргэхээр шиидэнхэйбди. Тэрэш лэн һүөөр 640 центнерэй орон 1000 центнер тушаажа, 153 про центээр уялгаяа дүүргэхэ зори готойбди.

Манай колхозой гэшүүд СССР-э Верховно Соведэй 5-дэхи сесси дэ рэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһ элидхэлээр зоригжон, хоёрдо кварталайнгаа харюусалгатай, хүр дэтэй уялгануудые саг болзорто заатагүй дүүргэхээр тэмсэжэ ба на.

Н. Очиров,
Кяхтын аймагай Ленин
нэрэмжэтэ колхозой партком
секретариин орлог

Хоёрдохи кварталай уялга дүүргэхэ

(Закаменай аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа)

Һаяхан Закаменай аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан болобо. «Мал ажалай продуктнуудые абажа, гүрэндэ худалдаха талаар 2-дохи кварталай уялгануудые дүүргэхэ хэмжээнүүд тухай» асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ошоров элидхэл хэжэ, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжитов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Щербаков, «Байкал» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Ванчиков гэгшэд нэмэлтэ элидхэлнүүдые хээ.

Нэгэдэхи кварталай туршада аймаг мяха абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө хоёрһоо үлүү дахин дүүргээ. Энэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар, оролдосотойгоор хабаадалсаһан «Байкал», «Родина», «Победа» колхозууд һайн амжалта туйлажа, республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байна. Гэхэтэй хамта аймагай бусад зарим колхозууд абаһан уялгаяа дүүргэлгэдэ харюусалгагүй, хайша хэрэгээр хандаһан байгаа.

Жэшээлбэл, «Коммунизм», «Коммунизмын зам», «40 лет Октября» колхозууд мал шахан таргалуулха хэрэгые тон муугаар эмхидхээ. «Коммунизм» колхозой нэгэдэхи кварталда тушааһан томо эбэртэ малайнь шэгнүүр дунда зэргээр 188—218 кг боложо, ехэнхинь дундаһаа доошо хүшэтэйгөөр, туранхайгаар худалдагдаа. Тиигэжэ эдэ колхозууд мал бүриһөө 50—100 килограмм мяха дутуу абажа, ехэ хохидолдо ороод, кварталайнгаа түсэбые арайхан гэжэ 34—62 процентээр дүүргээ юм. Хэрбээ эдэ колхозууд ёһотой һайнаар оролдожо, малаа шахан таргалуулжа худалдаһан һаань, аймаг үшөөшье һайн дүнгүүдые туйлаха байгаа ха юм.

Мүн һү гүрэндэ худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб 125 процентээр дүүргэгдээ. Гэбэшье һү абаха, худалдаха талаар гээгдэжэ ябаһан колхозууд олон. Аймагай 9 колхозой 6-ниинь гүрэндэ һү худалдаха социалистическэ уялгаяа дүүргээгүй. Эдэ колхозууд апрель, май һаранuудташье өөдтэй хубилалта хэнэгүй.

«Победа» колхоз, жэшээлбэл, нёдондо жэлэй 1-дэхи кварталайхиһаа 20 мянган литрээр бага һү һаагаа, тиихэдэ нёдондо жэл мүн лэ 1958 онойхиһоо багые һааһан юм. Тиихэлээрээ тус колхоз һү һаалгые жэлһээ жэлдэ бүри бага болгожо байна. Колхозуудта һү һаалгын бага байһан ушар эмхидхэлэй хүдэлмэриин һула, харюусалгын бага дээрэһээ болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Аймагай нэгэл колхоздо үнеэдые 3 дахин һаадаг нэрэтэй.

Аймаг дотор 6015 үнеэн, 2930 гунжад, 4418 эмэ харашаг, 620 эмэ буруу тоологдоно. Хэрбээ малые ороондо оруулха хүдэлмэри зүбөөр эмхидхээ һаа, 1961 ондо аймаг 13 мянга үлүүтэй түл абаха шадалтай. Теэд иимэ хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана. Аймагта нээгдэһэн гүрэнэй үүлтэртэ станциин хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Зарим колхозууд малай үүлтэр һайжаруулха тухай үгэ зугаа гаргадаг болобошье, һайн үүлтэрэй буха, хусын үрөөр эхэ мал үрэжүүлхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Эхэ малнууд һула шадалтай тула ороондо оронгүй ябажа һубайрна. Колхозууд үнеэдые искусственнаар үрэжүүлхэ 9 пункт нээхэ ёһотой аад, оройдоо 6-е нээгээ. Гүрэнэй станциһаа абаашагдаһан үрэ хэрэглэгдэнгүй гутаагдана.

Мяха абалгые ехэдхэлгэдэ тон ехэ нэмэри оруулхын тула хэдэн тугалнуудые нэгэ үнеэндэ тэлин тэжээхэ һайшаалтай арга бүхы колхозуудай шадабари болоогүй байһаар. Мүн хүндэ шэгнүүртэй хайнагуудые үсхэбэрилхэ тухай үгэ зугаа гараад, тусгаар хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Энэнь тон гэмшэлтэй. Аймагай алишье колхоз орьёлхада уулаар бэлшээритэй. Хаанашье хайнагү ажамидаржа ша ха. Үдэсэ һайнта тэжээл бага хэр лэдэг, томожохо, таргалхаар һа энэ мал үсхэбэрилөө һаа, аймаг колхозууд юугээршье гарзатахагү Теэд энэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Колхознигууд, алба хаагшад, х дэлмэришэдһөө үлүү малыень х далдан абаха хэрэг муугаар эмх хэгдэнэ. Малаа худалдаһан колх нигуудтай саг болзортонь тоосо гүй ушарһаань, зарим колхозниг малаа худалданагүй.

Үдэсэ һайнтай гахай энэ аймаг тоогдодоггүй зандаа. Аймаг тараан ажалтай Ленинэй, Ста най нэрэмжэтэ, «Победа», «Ко мунизмын зам» колхозууд жэл б ри хэдэн зуугаад, мянгаад гах шахажа худалдаха аргатай а хэдэн арбаадхан толгойгоор лэ х заарлашана.

Энэ жэлэйнгээ уялгые мяха, нооһо болон мал ажалай бу продуктнуудые худалдаха тала дүүргэхын тула малай үбэлжэл һайнаар үнгэргэхэ шухала. Мү үнгэрһэн 4 һарын туршада оло толгой мал гарзалаад байна.

1960 ондо гүрэндэ мал ажал продуктнуудые худалдаха уялга амжалтатайгаар дүүргэжэ, 1961 о до энэ жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ м ха абажа, гүрэндэ худалдаха хэ жээнүүдые тус суглаан хараал

Д. Аюшев,
манай корреспонде

Республика доторнай кукурузын тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэнэ гэжэ хүдөө бэшэгшэдэй шалгалта харуулна. Энэ шухала хэрэгтэ бүгэдын анхарал хандуулжа, бүхы хүсэеэ табия!

Бичурын Ждановай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Цоктоевой даадаг узашадай звено мүнөө үедэ даалгагдаһан газараа уhалжа байнхай. дээрэ: (баруун гарhаа) звеное даагша нүхэр Цоктоев Хёлгын дээрэ тодхогдоhон уhа бүлэдэг насосоо шалгажа байна.

Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

Мэлхэйн алхамаар

ин аймагай Карл Марксын рэ колхоздо хабарай та- хүдэлмэри мэлхэйн алхабуулагдажа байна. Колхозитадаа 1400 гектар тарилга дэлмэреэ апрелиин 28-haa шье, мүнөө болотор дүүргэнэнэ урагшагүйдэлгэ юун э болооб гэхэдэ, нэн түрүүн ээлжээндэ трактор- ь хүдэлгэгдэнэгүй. Колхозой- механизаторнууд үглөөгүүр ажалдаа гарадаг, үдэшэ дэлхэеэ болишоно. Тэдэнэй эриинь бүтээсые, мүн шанашалгаха хэмжээн абтанагүй. шэлэн артельдэмнай таряа- сабшалан дээрэ шэбхэ хүдэлмэри хангалта- ябуулагдана. Майн 5 хү- сабшалан дээрэ 225 тон- алангай газарта 1968 тонно, дээрэ 80 тонно гэхэ гү, али 273 тонно шэбхэ гаргагдаа. ынь 1968 тонноhь кукурузын эрэ гаргагданхай. Колхозой рилэгшэд энээгээрээ hанаа- ршоо юм гү—мүнөө поли шэбхэ гаргаха хүдэлмэри яа болишоо. Тиихэhээ бай- сабшалан, таряалан дээ- гаргаhан шэбхээ тараа- лмэри мүнөө болотор хэгдэ-

тоосоото хамтын суглаан 960 оной хабарай тарилгын болотор колхозой түб тосхондо 60 хүүгэдэй байха ясли барижа, нарай хүүгэдтэй эхэнэрнүүдые хабарай тарилгын, илангаяа наг шэбхэ гаргаха, мүн огородой хүдэлмэринүүдтэ олоор хабаадуулха гэhэн тогтоол баталhан байгаабди. Тэрэнь мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй байhаар. Хабарай тарилгын, огородой болон бусад хүдэлмэридэ хүн дуталдана. Тиимэhээ хамтын суглаанай тогтоолые колхозой правлени дүүргэхэ ёhотой аад, ямаршье хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай. Мүнөө республика дотороо кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые шалгаха 10 хоногой соносхогдоод байхадань, манай колхозой хүтэлбэрилэгшэд наг шэбхэ гаргаха ажалаа шууд түргэнөөр ябуулха хэмжээ абаха зэргэтэй. Тиигээгүй haa, нёдондонойхидо адли кукурузын эшэ набша өөдэгүй багаар хуряаха ушартай болошохобди.

Ц. Цыренжапов,
колхозой гэшүүн.

үдэр—500 тонно

на ондо hү, мяха, hooho а горьтойгоор дээшэлүүл- а шэмэтэ тэжээл—кукуруза р хуряаха зорилготойгоор кын аймагай ажалшад наг шэбхэ гаргаха хэрэгтэ хабаадалсаха гэжэ шиидэ- гэжэ аймагай эмхи зургаа- олон хүдэлмэрилэгшэд, ал- шад совхоз, колхозуудта кукурузын газар дээрэ наг гаргалсажа байна.

н цементно-шиферно заво- Сталинай нэрэмжэтэ кол- № 2 АТК-гэй болон Тимлю- У-гэй хүдэлмэришэд XX здын нэрэмжэтэ колхоздо, барилгын № 1 трестынхид низм» колхоздо, Кабанскын й заводойхид «Байкал» нэгэ үдэрэй туршада ошо- шэбхэ гаргалсаа. Тиихэдэ 200 гаран хүдэлмэришэд лба хаагшад Кабанскын сов- рэжэ, 500 тонно шэбхэ кукуоли дээрэ гаргаhан байна. ТК-гэйхид совхоз, колхозууд- втомашина эльгээжэ горь- туhалаа.

нскын аймагай эмхи зургаа- хүдэлмэришэд болон алба кукуруза тариха сагай амаралтын үдэр бүхэндэ бхэ гаргаха хэрэгтэнь сов- хозуудтаа туhалалсаха гэ- шэбэд.

А. Бусурманов.

* *

Газараа үтэгжүүлбэл, ургасатай байхаш

Үнгэрhэн жэлдэ Кяхтын аймагай «Пограничный» совхоз кукурузын бага ургаса хуряаhан юм. Тэрээнhээ боложо, олон фермэнүүдтэ бэлдэгдэhэн шэмэтэ тэжээлынь үбэл эртэ дууhашоо hэн.

Мүнөө тарилгын эхилтэр тоотой үдэрнүүд үлэбэ. Тус совхозой 2-дохи, 4-дэхи фермэнүүдэй кукурузын тарилгада бэлэдхэжэ байhыень шалгажа үзэбэбди. Субагтын фермэ 170 гектар кукуруза тариха юм. Һүүлэй мэдээгээр тэрэ газартань хамта 1700 тонно шэбхэ гаргагдаа. Энэнь га бүридэ оройдоол 9 тонно хүртэнэ. Хүдэлжэ байhан нэгэ тракторынь эбдэржэ, мүртэй юумэ хэнэгүй. Норбо Тоггохоевой звенодо үгтэhэн «Беларусь» трактор эбдэршоод, hүүлэй гурбан үдэрэй туршада хүдэлгэгдөөгүй. Совхозой МТМhээ эндэ асарагдаха ёhотой сеялкэнь мүнөө болотор тэндээ байhаар.

Энэ жэлдэ Ехэ Нугын фермын (эрхилэгшэнь нүхэр Дондоков) гурбан звено наг шэбхэ зөөнэ. Бүхыдөө 1900 тонно шэбхэ гаргагдаа. Гэбэшье нютагай үтэгжүүлгэ үшөөл багаар гаргагдана. Федор Лумбуновай звено гектар бүридэ 3 тонно, Очир Жигжитовэй—5 тонно гаргаад байна. Энэ мүртөө Харьяастайн бригадынхидай звенодо үгтэhэн трактор ондоо хүдэлмэридэ ябуулагдана.

Ехэ Нугын фермэдэ ямар ушарhaa наг шэбхэ багаар гаргагданаб гэхэлэ, кукурузашадта трактор, машинанууд нэмэжэ үгтэнэгүй. Хэды хоноод кукуруза тариха хүдэлмэриин эхилхээ байхадань наг шэбхэ гаргаха ажалые түргэдхэхэ тушаа хэмжээн абтанагүй.

— Звенонуудтаа машина, техникэ нэмэжэ үгэхэ аргатайбди. Харин хүдэлхэ хүнүүднай хүртэнэгүй,—гэжэ фермын хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. Теэд фермын hуурин тосхондо хүүгэдэй ясли эмхидхээд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэридэ олоор элсүүлхэ аргатай.

Тарилгын үедэ зүб квадрадуудые гаргаха гээшэ баян ургасын шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болодог. Энэ хүдэлмэриин зүбөөр хэгдэбэл, кукурузын ургасын хойноhoo харууhалха ажал hайнаар хэгдэхэ болоно. Гэбэшье эндэхи кукурузашад инженер Логвинай зохёоhон түхеэрэлгэтэй мүнөө болотор танилсаагүй байhаар. Совхозой главна инженер нүхэр Захаров иимэ түхеэрэлгэ бэлдэхэ ёhотой байгаад, тэрэнээ мүнөө болотор дүүргээгүй. Заhабарилагдаа болоhон сеялкэнүүдынь туршагдажа шалгагдаагүй байна. Звено даагшадай зариманиинь түрүүшынхеэ хүдэлжэ байhан халаа тарилгын агротехникые мэдэнэгүй. Тэдэниие суглуулжа, түсхай семинар үнгэргэхэ шухала байгаа.

Совхозой кукурузашад энэ жэл гектар бүриhөө 300 центнерhээ доошо бэшэ эшэ набша хуряаха уялгатай. Хэрбээ үлэhэн саг соо кукурузын поли дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэреэ түргэдхээгүй haa, уялгаяа дүүргэхэнь бэрхэтэй.

Рейдовэ шалгалтада хабаадагшад: **Б. Гармаев,** хүдөө бэшэгшэ; **М. Нуртынов,** кукурузашадай звеное даагша, **Д. Болхоев,** манай корр.

Республикын колхоз, совхозуудта хабарай тарилгын ябаса тухай

Майн 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Хабарай тарилга бүхыдөө	Тэрэ тоодо ороhото ургамалнуудай тарилга	Пар хахалалга
Иволгын	71	99	15
Тарбагатайн	71	90	18
Мухаршэбэрэй	62	80	4
Заиграйн	59	80	28
Бичурын	58	76	17
Прибайкалиин	53	75	1
Хориин	52	78	16
Ториин	50	69	31
Б-Кударын	50	64	1
Кяхтын	48	73	7
Сэлэнгын	45	66	32
Түнхэнэй	45	58	5
Закаменай	40	78	4
Яруунын	36	77	—
Баргажанай	36	56	11
Зэдын	34	55	35
Кабанскын	31	52	7
Хойто-Байгалай	14	16	—
СОВХОЗУУД:			
Хэжэнгын	63	84	24

Аймаг	Хабарай тарилга бүхыдөө	Тэрэ тоодо ороhото ургамалнуудай тарилга	Пар хахалалга
Бичурын	60	74	5
Иволгын	58	90	19
Суулгын	55	74	6
«Октябрьский»	53	80	19
Анаагай	52	78	22
Курумканай	51	73	13
Онохойн	51	71	52
Оймурай	49	87	—
Хориин	44	77	32
Кяхтын	42	63	14
Кабанскын	41	58	—
«Эрдэм»	40	59	14
«Пограничный»	36	61	33
Яруунын	36	59	1
Саянай	35	44	—
Сэлэнгын	34	52	45
Кударын	33	54	7
Борьёогой	29	51	8
Исингын	28	44	—

Түрүү звеноhоо жэшээ абахаяа яанаб?

Суулгын совхозой кукурузашадай олонхи звенонууд тарилгадаа бэлэн бэшэ

Суулга нютаг. Адуу малдаа шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ, илангаяа кукурузын баян ургаса абаха зорилго эндэхи совхозойхид табиихай. Байгша ондо тус совхоздо хамта 800 гектарта кукуруза таригдаха. Тэндэhээ дунда зэргээр га бүриин 300 центнерhээ бага бэшэ ургаса абтахаар хараалагдана. Мүнөө эндэ кукуруза ургуулагшадай 7 звено эмхидхэгдэнхэй.

Шалгалтын бригада энээгүүр ябахадаа, совхозой түрүү кукурузашадай hайнаар ажаллажа байhыс онсолон тэмдэглээд, кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые элирүүлбэ.

ДАМБА ЖАНАЕВАЙ ЗВЕНО ТҮРҮҮЛhЭЭР

«Энэ жэлдэ гектарай 1000 центнер кукуруза ургуулхаб» гээд Дамба Жанаев Кяхтын суута кукурузашан Николай Дампиловтай мүрысөө баталhан юм. Кукурузашан нүхэр Жанаевай даадаг звено 125 га газар даажа абанхай. Тэрэнэйнь 60 гектар шэнэ газар. Үнинэй тарилга хэгдэжэ хуушарhан, үрэжэл багатай болоhон газараа мүнөө жэлдэ hэлгээ.

Алташын адагта бидэнэй хүрэхэдэ, совхоздо эмхидхэгдэhэн оньhожоруулагдаhан колоннынхид нүхэр Жанаевай даадаг полидо наг шэбхэ зөөжэ байба. Нэлэнхы үргэн полиин дундуур хоорбоор наг шэбхэ зөөжэ байhан «Беларусь» тракторнууд хойно хойноhoo hубарилдан гүйлдэнэ. Фермын хажууда эстакада тодхогдонхой. «ДТ-54» тракторай жолоошон Григорий Денисов бульдозероор шэбхэ этэрнэ.

— Үдэртөө хэды тонно наг шэбхэ зөөжэ гарганабта,— гэжэ нүхэр Денисовhээ асуухадамнай:—зарим үдэртэ 300 тонно хүргэгшэбди,—гээд тэрэ харюусана. Наг шэбхэ зөөлгэдэ тракторай 5 хоорбо ябуулагдажа байна. Һүүлэй үедэ үдэр бүри 250—300 тонно наг шэбхэ полидо зөөгдэнэ. Абаашаха газарайнгаа холохоншье haa, «Беларусь» тракторай жолоошод нүхэд Алексей Денисов, Балдандоржо Чимитов гэгшэд үдэрэй 18—20 хүрэтэр эрьесэ хэдэг байба.

Мүнөө нүхэр Жанаевай кукуруза ургуулха поли дээрэ 2500 гаран тонно үтэгжүүлгэ гаргагдаад байна.

— Поли дээрэмнай гектар бүриин 22 тонно наг шэбхэ зөөгдөө. Иигээд газараа тарилгада бэлдэжэ эхилхэмнай. Даалгагдаhан техникэ, зэмсэгүүднай булта заhагданхай, бэлэн,—гэжэ звеное даагша мэдүүлнэ.

Хайшан гээд кукурузын баян ургаса абаха тухайгаа кукурузашан Жанаев хөөрэжэ үгөө. Нёдондо тэрэнэй даадаг звеногойхид полиингоо зарим участогуудhаа гектарай 600—800 центнер хүрэтэр кукуруза ургуулhан юм. Тэдэнэр нэн түрүүн газараа hайса үтэгжүүлжэ, шанаржуулхын хойноhoo оролдодог. Мүнөө звеногойхид майн 20 гаргажа, газарайнгаа хүрhэ шоройн горьтой дулаасаhан хойно тарижа эхилхээр хараална. Шэбхэ шохойгоо тараажа, газараа хахалха үедөө минеральна үтэгжүүлгэ заатагүй оруулха, бүхы полиин газар хүндэ катогоор жэгдэлэгдэхэ юм. Тиигэмсээрээ кукурузаяа тарижа эхилхэ болоно.

—Зундаа ургасынь хойноhoo hайнаар харууhалхабди. Кукурузын ургажа, газараа хушажа эхилхэдэнь модон борнойгоор борнойлогдохо. Минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа байгаад, зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэрээhэлүүлэн хэхэбди,—гэжэ кукурузашад хэлэнэ.

ЯМАР ДУТАГДАЛНУУДТАЙБ?

Кукурузын тарилга эхилтэр тоотой үдэрнүүд үлэбэ. Гэбэшье тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри совхозой бусад фермэнүүдтэ хангалтагүй. Эндэхи 2-дохи фермэдэ кукурузашадай хоёр звено эмхидхэгдэнхэй. Теэд эдэ звенонуудай поли дээрэ мүнөө болотор нэгэшье тонно наг шэбхэ гаргагдаагүй. Кукурузашадай зариманъ мүнөө совхозой элдэб ажалда хүдэлжэ байна.

— Би гансааран комбайн, сеялкэ болон бусад зэмсэгүүдээ заhабарилжа дүүргээб. Тарилга дүтэлөө. Теэд намтай сугтаа нүхэр Лабордин ажаллаха аад, мүнөө ой соо модо шэрэжэ байна,—гэжэ 2-дохи фермын кукурузашадай звеное даагша нүхэр К. Спиридонов гомдоно.

— Тэды эды гектарта кукуруза тарихаш, тиимэ иимэ хүдэлмэри ябуулхаш гэжэ намтай хэншье хөөрэлдөөгүй. Полидоо нэгэшье хоорбо шэбхэ гаргаагүйбди. Хаанаhаа кукуруза ургаха юм,—гэжэ мүн энэ фермын кукурузашадай звеное даагша нүхэр Б. Чимитов хэлэнэ.

Зандин нютагай 1-дэхи фермын кукурузашан нүхэр Буда Дугаровай даадаг 130 гектар поли дээрэ тонноншье шэбхэ зөөгдэжэ гаргагдаагүй. Тэрээнтэй сугтаа ажаллаха нүхэрынь мүнөө ондоо ажалда ябана.

Иимэ байдалай тохёолдоод байhые совхозой дирекци мэдэнэ гү? Мэдэнэ. Халуун намарhаа кукурузашадай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулагдаагүй дээрэhээ наг шэбхэ зөөлгэ оройтоно. Совхозой главна агроном нүхэр И. Переваловтай хөөрэлдэхэдэмнай тарилгын эхилтэр үшөө 7 мянган тонно наг шэбхэ кукурузын полинуудта зөөгдэхэ байба.

— Хайшан гээд, ямар аргаар наг шэбхэ гаргалгаяа түргэдхэхэ hанаатайбта,—гэжэ агрономhoo асуубабди.

—4 автомашина, нэгэ бульдозер нэмэжэ табигдаха,—гэжэ тэрэ харюусаба. Харин тингэбэл хүдэлмэринь нилээд урагшаа ябаха hэн. Зүгөөр үшөө ехээр хүсэлөөгүйдөө, hүниндөө ажаллалсаагүйдөө үдэртэ 500 тонно шэбхэ зөөхэнь бэрхэтэй.

Ондоо ямар дутагдалнууд байнаб гэхэдэ, тус совхоздо минеральна үтэгжүүлгэ хүсэд зөөгдэжэ абтаагүй. Мүнөө байhан 70 тонно үтэгжүүлгэнь 800 гектар кукурузын полидо хубаарилбал, гектар бүридэ оройдоо нэгэ центнер хүртэхэгүй болоно. Энэнь бага. Кукурузын полидо гектар бүриин 1,5—2,0 центнер минеральна үтэгжүүлгэ заабол бэлдэгдэхэ ёhотой.

— Кукурузашан Дамба Жанаевай дүршэл дээрэhээ хараад, гектар бүридэ 35—40 килограмм үрэhэ хаяхаар тухайлжа байнабди,—гэжэ совхозой главна агроном хэлээ. Тиихэдэ мүнөө абтаhан үрэhэниинь 400 гактарта хүрэхэ байна бшуу.

Байгша ондо Суулгын совхоз мал ажалай продуктнуудые элбэгээр абаха зорилго табинхай. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада суулгынхид тон түрүүн кукуруза тарилгада гол анхаралаа табиха.

Рейдовэ шалгалтада хабаадагшад:
В. Кузьмин, совхозой кукурузашан,
Д. Батомункуев, хүдөө бэшэгшэ,
Н. Гергенов, аймагай «Вперёд» газетын хүдэлмэрилэгшэ.
Т. Гармаев, манай корр.

ҺАЙЖАРҺАН ЮУМЭНЬ ҮГЫ

Манай Гааргын сельпо хүршэ Хара-Модоной сельпотой нэгэдэжэ, арбагаран магазинтай болоо hэн. Байра байдалыншье hайжарhан юм. Гадна эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэгжэнхэй. Тиимэ хадань манай сельпогой хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай эрилтые али болохоор хангажа шадаха аргатай болоо.

Гэбэшье эндэхи магазинууд муугаар хүдэлдэг зандаа. Жэшээлхэлэ, Разгон тосхоной сельмаг болон эдеэ хоолой магазинуудые хараад үзэхэдэ, олонхинь архи тамхяараа наймаа хээд лэ түсэбөө дүүргэдэг. Мүнөө, хабар, зунай үедэ, хүдөөгэй ажалшадта резинэ сабхи, галошо гэхэ мэтын юумэнүүд хэрэгтэй байна. Теэд эндэхи магазинда тэдэнэр оройдоо үгы. Эдеэ хоолой магазинда тоho, сай, содо, макарон гэхэ мэтын зүйлнүүд байдаггүй.

Холын фермэ, отарануудай малшадта хэрэгтэй эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд баhа наймаалагдадаггүй зангаараа. Найма hарын турша соо автолавка нэгэшье хараагүйбди, наймаалагшагүй магазиншье үгы. Иимэ дээрэhээ бидэнэр, малшад, зуруул, дабhанай түлөө хэдэн модо газарта ябадаг болообди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ пайщигууд суглаан дээрэ Разгон тосхондо шэнэ сельмаг бариха гэжэ шиидэhэн юм. Тэрэнь мүнөө болотор бариггдаагүй. Шиидхэбэринь саарhан дээрээ, сельпогой хүтэлбэрилэгшэдэй стол соо үлэшөө гээшэ гү?

Райсоюзай хүтэлбэрилэгшэд энэ сельпогой дутуу дунданнуудые эрид усадхажа, манай газетын хуудаhaap хандаhые бодожо үзөөд, тодорхой туhаламжа үзүүлхэ аабза гэжэ найдагдана.

Д. Гулгенов.

Цырен-Базар БАДМАЕВ

ШҮДХЭР

(РАССКАЗ)

Мухар hүзэг—мунхаг байдалай үлэгдэл

Хүниие хүдөөлүүлдэг газар яагаашье аягүй, досоо хүйтэ даахаар бэ даа! Угайдхадаа hарагүй, харанхы hүни болохоор хэбэртэн. «Энэ, үхэдэл золиг, карбюраторhaa гараа. Яагаад гэнтэ, арай байhан hархинсаг, ошожо-ошожо хүүрэй хажууда эбдэрхэеэ мэдэнэб, шолдоон. Иихынь мэдээ haa, Загаhатын Үндэрэй фермэдэ Дондогой шабгансаар мяха шануулжа эдеэд, hанаа амархан хурхиржа, үдэр болгоод гараха бэлэйлби. Шабганса гэхэhээ... Энээнhээл баhа гараа. Зөөлгэхэ гэжэ хоёр паар мори тэргэ үсэгэлдэр эльгээхэдэ, Дондогой шабганса гал уhан болоод: «ээбэйлдэжэ, энэ юунүүдээ, хэндээ хэрэгтэй мори унаагаа Ошор түрүүлэгшэ эльгээгээ гээшэб! Тэрэ машина хаширинань яагаа юм? Байраhaaшье хүдэлхэгүйб!» гэхэдэнь, Барадиев түрүүлэгшэ намайе эльгээгээ ха юм. Чаhан шабганса гээшэб, бүхы наhaараал мал унаагаар ябаhан аад...

Залуушуулынь малдаа гаранги, ганса тэрэ шабганса гэртээ байжа. Үшөө үхибүүн шахуу Санжи шофер тэдэниие Сагаа нуурай хажууhaa аяар Загаhатын Үндэрэй үбэртэ зөөлгөөд, бусажа ябаа ха юм.

Хари теэд мүнөө яахашье аргагүй, үхэhэдэй хажууда хонохо саг болохонь гээшэ гү? Шүдхэр энээгүүр бии гэжэ байгаад зариман хэлсэгшэ, худал лэ ёhотой. Зүгөөр ори гансаараа эндэ харанхы hүни үлэшэхэдэ, юрэдөө нюрга руу хүйтэ даамаар лэ байна даа гэхэ мэтээр бодон, Санжи унтаршаhан моторoo hабатай айраг бүлэhэндэл, хал-хул, хал-хул гэтэр эрьюулжэ, хүлhэ halhан болоно. Тьфу! Хонохол саг ерэбэл даа, моторшье шортоо.

Бүрэг бараг гэжэ байhан үе. Санжи кузов дээрээ гараад, пиджагаа тайлаба. Тэрээгээрээ нюураа хушаад, хэбтээд үзэбэ. Үгы даа, аймшагтайл, түбэгтэйл тойлмор байна. Кузов өөдэ гэнтэ юумэнэй аhаа haaнь, яалтайб. Хүүр хажуудань шахуу. Тэрээ тэрэ обогор обогор шоройнууд бүрэг барагта юрэдөө арайханшье харагдаа haa, зүгөөр нюдэндэ тороходол гэнэ.

Уданшьегүй харанхы болошобо. Санжиин досоо элдэбын юумэн ороно, hанахашьегүй гээ haaнь, hанагдаад лэ орхино. Үндэгэд гээд, кузов дээгүүр харахадань, харанхышье haa, нюдэндэнь юумэн үзэгдэhэн шэнги. Ай, зайлуул! Нёдондо боожо үхэhэн Пэлжээгэй hамган шүдхэр болоод, хаа-яа энэ багаар хүндэ үзэгдэнэ, шүдэрлөөд табиhан морндой шүдэр тайлажархина гэлсэхые Санжи дуулаhан байгаа. Үшөө тушаан болоходоо, Пэлжээгэй hамганда Санжи гушан солхооб үритэй аад, бусаажа үрдеэгүйдөө ехэ халагладаг байhан юм... «Үзөөрэй даа, үриеэ нэхэжэ ерэхэ даа тэрэш» гэжэ Пэлжээгэй hамганай үхэhэнэй hүүлээр хэды үдэр болоhон хойно Галдан үбгэнэй наада энеэдэнтэсэ холижо хэлэhэниинь хүбүүнэй досоо туhагүй ороно.

Үгы, гэнтэ кузов өөдэм шүдхэрэй аhажа ябаа haaнь, яаха хүмбиб. Байза, hанаан хэнтэг, буугаа гаргаха байна гээд, тарбага буудажа болохоб гэжэ абаад ябаhан арбан хоёройнгоо дорбинг бэедээ дүтэлүүлжэ, hомыень шалгаад үзэнэ.

Гэнтэ юумэн абяа гарахадал гэбэ. Ай, зайлуул! Хүүр тээhээл хэбэртэй. Хүбүүнэй зүрхэн түг-түг гээд, дэлхэйдэ бүхы юумэн тогтошоhондол, хон жэн болошобо. Багадань хүгшөөгэйнгөө заажа үгэhэн «ум дари дудаари дүри суухаа» гэhэн тарни гэнтэ өөрөөшье мэдэнгүй дуугаржархиhан байба. Хүүр руу харахадань, нюдэ алдама харанхы. Зүгөөр тэндэhээл абяан гараhаниинь эли. Тиигэhээр байтар баhа нэгэ юумэн пүрд гэбэ. Ай зайлуул! Үхэhэн Пэлжээгэй hамган шүдхэр болоод, үриеэ нэхэжэ ерэбэ гээшэ гү? Үгы даа, энэ заал haa нэгэ юумэн абяа гараханшье гарана. Яагаа түхэлгүй юумэб, шүдхэр ехэ! Баhа нэгэ юумэн абяа гараба. Бүтэхэеэ болёо! Һалганашаhан гараараа арайхан голтой Санжи дорбингоо абаад, абяанай гараhан тээшэ нюдэ балай пэс-тас буудажархиба.

Теэд шүдхэрыешье тудабагүй ха. Юуб гэхэдэ, юунэй болоhые гэнтэ Санжи ойлгожорхиходоо, толгойгоо баряад хэбтэшэбэ. Үдэр Загаhатын фермэдэ түүхэй хилээмэ эдиhэндээ мүнөө гэдэhэниинь хуршаганаhан байгаал. Яашаhан эшэхэбтэр юумэ гээшэб! Шэхэтэй амитанда хэлэхэгүй байна. Тиигэжэ Санжи тэрээниие айлгадаг «шүдхэрөө» танижа, досоонь пара гараба.

Энэ ушар тухай намда Санжи хөөрэжэ үгэхэдөө, хэндэшье бү хэлээрэй гээ hэн. Теэд би шашаг аад, таанарта хөөрэжэрхибэ хаб. Зүгөөр Санжиин эшэхэ юумэнь үгыл. Яhала зүрхэтэйгөөр буу hүргэжэ байгаад, шүдхэртэй тэмсээ ха юм.

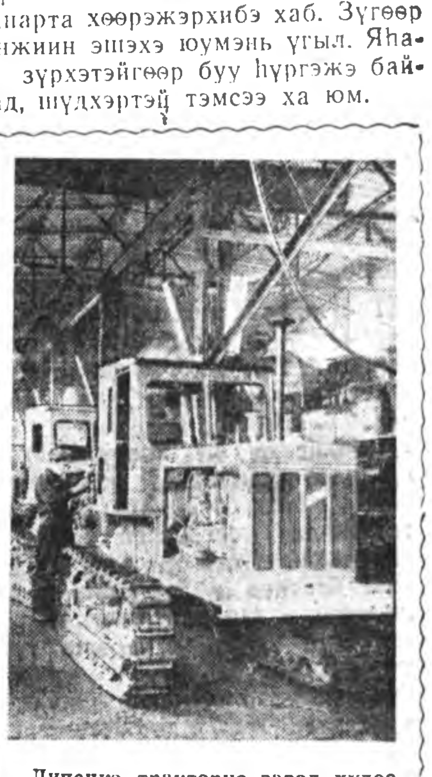

Липецкэ тракторна завод хүдөө ажахыда, барилгануудта хэрэглэгдэхэ хүсэ ехэтэй гусенична тракторнуудые бүтээн гаргана. Зураг дээрэ: «Т-38» маркын тракторнууд Болгари эльгээгдэхээр бэлэдхэгдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Эдиршүүл магтуулагдана

Хажуу таладаа фотоаппарат зүүһэн хүнүүд городоймнай үйлсэ гудамжануудта һаянай олон болоо. Энэ ехэл һайн гээшэ бэзэ. Ажалшад байра байдал, ажаһуудалайнгаа һайжарха тума үлүү гараһан мүнгэеэ ашагтайгаар хэрэглэхын тула нэгэ заримашуулынь фотоаппарат абажа, сүлөөтэй сагтаа элдэб янзын дүрэ, зурагуудые хэжэ һурана, нүгөөдүүлынь «Волга», «Москвич» маркын гоё һайхан автомашина, мотоцикл, велосипед худалдан абажа, туңгалаг сэбэр агаарта сэнгэжэ амарна.

Фотодо дуратайшуулай хэһэн хүдэлмэри тухай зарим тэдыгээр хөөрэжэ үзэе. Мэнэ һаяхан «Правда Бурятии» газетын редакци өөрынгөө арба мянган номерой гараһантай дашарамдуулан уншагшадайнгаа эльгээһэн фотозурагуудай выставкэ Ленинэй орденто оперо, баледэй театрын дэргэдэ эмхидхэһэн байна. Тэндэ уншагшадта мэдээжэ фотографуудһаа гадна, Улан-Удын Пионернүүдэй ордоной эдир ленинецүүдэй буулгаһан зурагууд харагшадай һайшаалда хүртэнэ.

— Нина, харыш, энэ манай Володиин хэһэн зурагууд байнал. Яагаа гоёор гараа гээшэб. Тэрэ зун Байгалай эрьедэ буулгаһан зурагынь...—гэжэ байгаад нэгэ багша нүгөөдэдөө омогорхоно.

— Нээрээшье, энэшни гэрэл зураг аад, нүгөөдүүлэйхидтээ орходоо һүрээтэй гоёор, һайханааршье харагданал. Байгалай долгин, тэрэ алтан намар...—гэжэ хэлэжэ ябаад, тэрэнь ондо ондоо фотозурагуудые һайхашаана, һонирхоно.

— Гоё даа, яһала гоё. Фотодо дуратайшуул өөһэдынгөө ажалда эдэнэр шэнгеэр хандадаг һаа, хэды һайн, гоё зурагуудые хэхэ байгаа гээшэб? Заримашуулшни би фотограф болобоб гээд лэ, мүртэйшье юумэ гаргахагүй аад лэ, юумэ пурахадашни һүрхэйтэхэ, бадашаадшье абадаг агша,—гэжэ хоёр залуу хүбүүд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

Пионернүүдэй буулгаһан зурагууд сооһоо Леня Пшеничников, Володя Однополов, Саша Итыгилов, Юра Пашин, Юра Алаев гэгшэдэй хэһэн ажалынь һайшаамаар. Эдэнэр өөһэд өөһэдынгөө хэһэн зураг бүхэниие шадаал һаа һайнаар, гоёор бүтээхэ гэжэ оролдоо. «Хадада», «Алтан намар», «Байгалай долгин», «Үетэн нүхэд» гэһэн Володя Однополовой буулгаһан гэрэл зураг харагшадай дура зоригые буляана.

— Жэл үнгэрхэ бүри фотоаппарадта дуратайшуул олон боложо байна. Мүнөө манай кружогто 30-аад хүбүүд, басагад һуралсажа байнхай,—гэжэ пионернүүдэй Ордоной фотодо дуратайшуулай кружогые хүтэлбэрилэгшэ Алексей Ильич Пономарев хөөрэжэ, тэдэнэйнгээ оролдосотойе тэмдэглэнэ.

Т. Бадмаин.

ШЭНЭ КИНО

Хоёрдохи арбан хоногто...

Уншагшадта мэдээжэ болоһон уран зохёолшо Михаил Шолоховой зохёолнуудай сценаряар буулгагдаһан кино һүүлэй үедэ **үргэнөөр** харуулагдажа байнхай. Түүхэтэ ехэ событинуудые харуулһан гурбан серитэй «Номгон Дон» гэһэн кинокартина олохон оронуудай экранууд дээрэ амжалтатайгаар харуулагдаа һэн. Мүн Москвада үнгэргэгдэһэн уласхоорондын кинофестивальда ехэ алтан шанда хүртэһэн «Хүнэй хуби заяан» гэһэн кино советскэ киноискусствода ехэ амжалта асарһан юм. Май һарын хоёрдохи арбан хоногто **«Поднятая целина»** гэһэн хоёр серитэй кинокартина республикымнай ажалшадта харуулагдажа эхилбэ. Тус кинофильм «Ленфильмын» киностудида зохёогдоо.

Тэрэшэлэн «Мосфильмын» киностудяар зохёогдожо гараһан **«Яша Топорков»** гэһэн уран һайханай кино харуулагдажа эхилбэ. Залуу барилгашан Яша Топорковой хүтэлбэрилдэг бригада амжалта туйлажа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Тиигэжэ байтар эдэнэрэй участогта аюул тохёолдожо, залуу гагнууршан Болдырев наһаа барана. Энээндэ сэхэ зэмэтэй байһан Яша Топорков энээнээ нюуха гэжэ оролдоно. Тэрэнэй хэдышье оролдоо, нюугаашье һаань, Яшын инаг дуратай басаганиинь энээниие мэдээд, тэрээнтэйгээ хөөрэлдэхэ, уулзахаяашье болино...

Мүн ГДР-эй «Дефа» киностудиин зохёоһон **«Где бы ты ни был...»**, **«Товар для Каталонии»** гэжэ кинофильмнүүд һаядаа харуулагдахань.

«Озорные повороты»». Иимэ гаршагтай үргэн экранда харуулагдаха кинокомеди һаяар ниислэл хотымнай ажалшадта харуулагдаха.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ГУЛАБХААНУУД. **Г. Шевцовой** фотоэтюд.

Хилын саанаһаа

Советскэ корабль-одоной табигдаһан тухай хилын саана иигэжэ бэшэнэ

ПЕКИН, майн 16. (ТАСС). Советскэ корабль-одоной замбуулин дайда руу табигдаһан тухай мэдээсэл арадай Хитадта туйлай түргөөр тараһан байна. Энэ мэдээсэл олон миллион хитад арадые ехээр һонирхуулна.

Корабль-одые Советскэ Союзай анха түрүүн табиһан тухай мэдээсэлые Пекинэй газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта томо гаршагтайгаар толилоо. Тэрэшэлэн советскэ наука, техникын туйлаһан гайхамшагта амжалта тухай советскэ, хитадай эрдэмтэдэй хөөрөөн, түрүү бэшэгүүд, редакциин статьянууд, мүн бусадшье материалнууд толилогдобо.

Үсэгэлдэр Москваһаа дамжуулагдаһан хүхюутэй мэдээсэл бүхы дэлхэйдэ тараба гэжэ «Жэньминь жибао» газетын шэнжэлэгшэ бэшэнэ. Советскэ эрдэмтэд, инженернүүд 4.540 килограмм шэгнүүртэй корабль-одые замбуулин дайда руу табижа, планетэнүүд хоорондо хүнүүдэй аяншалха зорилгоёо бэелүүлхэдэнь ехэ алхам хэһэн байна.

Замбуулин дайдаар дабшаха кораблиин угаа ехэ шэгнүүрые статьягай автор тэмдэглэхэ зуураа, энэ туйлай томо хэмэл одон советскэ ракетын угаа ехэ хүсэ шадалтай байһые гэршэлэн харуулна гэжэ заагаа.

«Советскэ Союзай шэнэ гайхамшагта амжалта амаршалнабди» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг «Дагун бао» газетэ толилбо.

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). «Росси замбуулин дайдаар дабшаха асари ехэ корабль табиба», «Замбуулин соогуур дабшаха түрүүшын корабль» гэһэн туйлай ехэ гаршагтай статьянуудые Англиин газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

Совет эрдэмтэдэй гайхамшагта амжалта тухай мэдээсэлэй Лондоной радиогоор, телевиденеэр үсэгэлдэр дамжуулагдахадань тэндэхи хүн зон ехээр һонирхоо. ТАСС-эй Лондондохи отделенидэ телефоной жэнгирээн саг үргэлжэ зэдэлбэ. Үглөөгүүр гарадаг газетэнүүдэйнгээ түрүүшын хуудаһануудые яаралтайгаар бэлдэжэ байһан дежурна редакторнууд замбуулин соогуур дабшажа ябаһан корабль тухай тодорхой мэдээсэлнүүдые абахаяа хүсэһэн байна.

Научна шэнжэлэгшэдэй статьянууд болон түрүү бэшэгүүдые газетэнүүд толилно.

РАНГУН, майн 16. (ТАСС). Замбуулин дайда руу советскэ кораблиин амжалтатайгаар табигдаһан тухай мэдээсэлдэ Бирмын хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Советскэ наука, техникын гайхамшагта шэнэ амжалта тухай мэдээсэлые газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта мүнөөдэр толилбо.

КАИР, майн 16. (ТАСС). Замбуулин дайдаар дабшаха корабль-одые Советскэ Союзай табиһан тухай ТАСС-эй мэдээсэлые Каирай газетэнүүд толилхо зуураа, корабль тухай, тэрээнэй ниидэлгэ тухай тодорхой мэдээсэлнүүдые баримта болгон харуулаа.

ДАМАСК, майн 16. (ТАСС). Замбуулин дайда руу советскэ кораблиин амжалтатайгаар табигдаһан тушаа олон тоото статья, бэшэгүүд Дамаскын газетэнүүдтэ толилогдобо.

«Росси замбуулин дайдаар дабшаха корабль-одые табиба» гэһэн гаршагууд газетэнүүдтэ толилогдонхой. Замбуулин дайдаар дабшаха советскэ кораблиин амжалтатайгаар табигдаһанай һүүлээр холын планетэнүүдтэ хүнэй ниидэн ошохо арга зам нээгдэбэ гэжэ «Ан-Наср» газетэ заана.

Замбуулин дайдаар дабшаха советскэ корабль тухай тодорхой мэдээсэлнүүдые бүхы газетэнүүд толилоо.

ПРАГА, майн 16. (ТАСС). Замбуулин дайдаар дабшаха корабль-одые Советскэ Союзай табиһан тухай мэдээсэлдэ Чехословакиин газетэнүүд эдэ үдэрнүүдтэ гол анхаралаа хандуулна.

ТОКИО, майн 16. (ТАСС). Советскэ корабль-одон энэ үглөөгүүр Токио дээгүүр гараба, Японой эрдэмтэд кораблиһаа мэдээсэлнүүдые абаһан байна.

Советскэ Союзай табиһан корабль-одон тухай мэдээсэл Японой эрдэмтэдые ехээр һонирхуулаа.

Ракетэ бүтээлгын талаар Японой мэргэжэлтэн профессор Итокава совет эрдэмтэд болон инженернүүдэй туйлаһан шэнэ амжалтые үндэрөөр сэгнэһэн байна. Атомна, водородно зэбсэг хорилгын талаар бүхы Японой Соведэй түрүүлэгшэ Эб найрамдалай талаар уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Каору Ясуи ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдүүлээ: «Советскэ Союзай туйлаһан научна асари ехэ амжалтые бидэнэр амаршалнабди».

КПГ-гэй ЦК-гэй мэдүүлгэ

БЕРЛИН, майн 16. (ТАСС). Германиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитет мэдүүлгэ толилбо. Баруун Германиие зэбсэгжүүлгые дары болюулха, Германитай эбэй договор баталха, Баруун Берлиндэхи мүнөөнэй таагүй байдалые гуримшуулха гээшэ Европодо эб найрамдал сахин хамгаалгын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

Баруун гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн

ПАРИЖ, майн 16. (ТАСС). Баруун гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын байшанда Парижай сагаар 16 часта нээгдэбэ. Тэрэ заседанида М. Кув де Мюрвиль, К. Гертер, С. Ллойд гэгшэд хабаадалсаа.

Албаниин Арадай Республика. Зураг дээрэ: Тирана городой В. И. Ле И. В. Сталинай музейн дэргэдэ. ТАСС-эй фотохр

„Американ сэрэг Исландиһаа гаргаха

НАТО-һоо Исландиие гаргаха тухай эрилтэ Исланди парламентда табигдана

РЕЙКЬЯВИК, майн 15. (ТАСС). «Фриялс тьод» гэжэ Исландиин газетэ («Наца хамгаалгын» партиин орган) Советскэ Союзай агаарай хилые Американ самолёдой дабан ороһон тушаа хорото ааша тухай зааха зуураа, иигэжэ бэшэһэн байна: Советскэ Союзай газар руу тагнуул хэхын зорилгоор самолёдой дабан ороһон тухай баримтые Американ правительствын мэдэрһэн ушарые, хорото ябуулгаяа США-гэй али болохоор зүбтүүлхэ гэһэн һэдэлгые бүхы дэлхэйн олониитэ «ехээр шүүмжэлхэ зуураа, наада бариһан байна».

Энээнтэй дашарамдуулан «Фриялс тьод» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Американ сэрэгүүд иимэрхүү тагнуулнуудые Исландиһаашье хэжэ магад. «Кефлавигтахи аэродром тагнуулай база болонхой гээш гэһэн асуудалда Исландиин тельство харюусаха зэргэтэй жэ газетэ заана. Кефлави Американ сэрэгэй базые таг хорото зорилго бэелүүлхын ту рэглээ һаань, Исланди харюу хилтодо амарханаар дайрагд болохо байна гэжэ газетэ мэ нэ. «Американ армиие Исланд гаргаха»,—гэжэ «Фриялс тьод зетэ эрилтэ табина.

Арадай нэгэдэлһээ түлөөлэ Альтингын арбан депутат Ис диие НАТО-һоо дары гаргаха, оной майн 5-да США-тай бат хэлсээгээ болюулха гэһэн д хал парламентын үзэмжэдэ үс дэр оруулһан байна. Тэрэ х нэй ёһоор, Кефлавигта сэрэг занууд байгуулагдаһан юм.

Измиртэ болоһон буһалгаан

ПАРИЖ, майн 16. (ТАСС). Измирһээ Франс Пресс агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, хэрбээ орон дотор буһалгаанай болёо һаань, парламентда һунгалтануудые хэхэбди гэжэ Измиртэ ерэн сасуугаа премьер-министр Мендересэй мэдүүлһэнэй һүүлээр бэе бэеынгээ политика буруушаадаг Турциин хоёр партиин түлөөлэгшэд Измирэй үйлсэнүүдтэ үсэгэлдэр ехэ наншалдаа гаргаба. Правительствын политика буруушаадаг Арадай-республиканск партиин байшангай дэргэдэ 4 мянга шахуу хүбүүд, басагадай раад «Эрхэ сүлөө, Эрхэ сү «Мендересые тушаалһаань б ха!» гэһэн үгэнүүдые хашха хадань наншалдаан эхилһэ на. Зонхилхы Демократическ тиин тала баримталдаг хүн зунгнуудые хашхаралдагшадт тэлэн ерэжэ, наншалдаа э Солдадууд, полициинхид на даашадай хоорондо орожо, т ниие тарааһан байна. Корей хоёо байһан бригада городто гурим байгуулхын тула бэеэ з

Э. Стивенсонэй мэдүүлгэ

ПАРИЖ, майн 16. (ТАСС). Американ политическэ элитэ ажал-ябуулагша Эдлай Стивенсонэй хэлэһэн үгые «Пари-пресс Энтрансижан» газетэ толилбо. «Хэрбээ эб найрамдал байгуулха гээ юм һаа америкынхид Берлинһээ, Европоһоо гаража ошохо зэргэтэй»,—гэжэ энэ газетын корреспондентдэ Сти мэдүүлһэн байна. Атомна тур га болюулха тухай шухала асу лаар хэлсээ баталхын тула бо гүрэнүүд Германи тухай, Бе тухай асуудалнуудаар буулта зэргэтэй гэжэ Стивенсон хэлэ

Дамжуулгын Улаан тугые дээрэ үргэлсэһэн библиотекэ

«Манай орон доторхи библиотекэнүүдэй хүдэлмэри, тэрээниие һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоол соо заагдаһан эрилтэнүүдые харюулха талаар Заиграйн аймагай Ташаланай хүдөөгэй библиотекэ нилээд ехэ амжалта туйлажа, республика соогоо суурхаба. Тэрэ библиотекэ даагша Надежда Петровна Комарова бүхы хүдэлмэреэ колхозой ажахын тодорхой зорилгонуудһаа уламжалан түсэблэдэг, таряа талханай ургаса, һү һаалга, нооһо хайшалалга, колхозой олзо доходые арьбажалга гэхэ зэргын шухала асуудалнуудтай холбоотойгоор хүдэлмэреэ ябуулна.

Ташаланай хүдөөгэй библиотекэ партиин XXI съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй культурна эрилтэнүүдые хангадаг. Тэрэ колхоз нёдондонойхиһоо 2 дахин ехэ мяха, 1,5 дахин ехэ һү, нооһо 1960 ондо гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидээ һэн. Колхоз болзорһоо урид, мартын 28-да энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэб дүүргээ, гүрэндөө 1061 центнер һү тушаажа, хахад жэлэйнгээ даабари үлүүлээ. Энэ амжалта туйлаха хэрэгтэ түбхын түрүүн колхознигууд эдэбхитэй, эршэмтэйгээр оролдоо. Мүн библиотекарь Надежда Петровна Комаровагайшье габьяа нилээд горьтой байһан байха. Нүхэр Комарова түрүү дүй дүршэл малшадай, механизаторнуудай, таряан ажал дээрэ хүдэлдэг хүнүүдэй дунда дэлгэрүүлхэ талаар колхозой партийна организацида туһалдаг, колхознигуудай культурна эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг.

Үзэг бэшэг таниха 497 хүнэй 432-ыень библиотекэ өөһэдынгөө уншагшад болгожо шадаа. Нүхэр Комаровагай эмхидхэһэн 7 нүүдэл библиотекэһээ 150 шахуу малшад ном абажа, уншадаг болонхой.

—Бригада, фермэ, отара бүхэндэ долоон хоногто нэгэ удаа ошодогби. Колхоз намда мори тэргэ үгэнхэй. Тиигэжэ ходо ябажа байнгүй аргагүй. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар бэшэгдэһэн номуудые колхознигуудта уншуулхын тулада библиотекарь өөрөө ажал хүдэлмэри мэдэхэ ёһотой хаям даа,—гэжэ Надежда Петровна хэлэдэг.

Колхозой центрһээ эгээл холуурхи отарануудта хүдэлдэг хонишод М. Зубакин, Ц. Батуев, С. Цыденов, Н. Цыденова, Ф. Вишняков, Г. Шигин болон бусадай гэртэнь ошожо, библиотекарь уласхоорондын, орон доторхи элдэб һонин хөөрэдэг, шэнэ газетэ, журнал, номуудые абаашажа үгэдэг, хүдэлмэридэнь гараараашье, дайшалхы үгөөрөөшье туһалдаг заншалтай. Нэгэ жэшээ. Ошоошо үбэл М. Зубакинай бригадада хонид үхэжэ эхилбэ. Тиихэдэнь Надежда Петровна түрүү хонишодой дүй дүршэл харуулһан номуудые асараад, уншалга эмхидхэһэн, хүршэ колхозойнгоо эрхим хонишониие урижа ерүүлээд, бригадынхидай дунда хөөрэлдөө үнгэргэһэн байха. Тэдэ бүгэдэнь хонишодто ехэ туһа хүргэжэ, тэрэ бригадынхид хонидоо гарзалуулхаяа болёо һэн.

—Библиотекарь гээшэ иимэ ехэ туһа малшанда хүргэжэ шадаха гэжэ һанадаггүй байгааб. Теэд Надежда Петровнагай туһаламжаар үнгэрөөшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 142 хурьга абааб,—гэжэ ахалагша хонишон М. Зубакин баяртайгаар хөөрэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй һүүлээр орон доторoo суурхуулһан хонишон Малашенкын дүй дүршэл тушаа хөөрэлдөөнүүдые библиотекарь бүхы отарануудта үнгэргөө һэн. Тиихэдэ нүхэр Зубакин эхэ хонидой болон түлгэнүүдэй отарануудые нэгэ бригадада харууһалдаг, хэнзэ хурьгадые олоор абадаг Малашенкын дүй дүршэл хэрэглэхэ гэжэ шиидээ һэн.

Рязаниин һаалишадай дүй дүршэл дэлгэрүүлхын тула библиотекарь «Бидэ Рязаниин областьдо, Ставрополиин хизаарта юу хараабибди», «Красный опытник» колхозой һаалиин фермын хүдэлмэри», «Һү ехээр һаахын түлөө тэмсэл» гэһэн номуудаар уншагшадай конференцинүүдые фермэнүүд дээгүүр үнгэргэдэг. Конференци дээрэ һаалишад түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ арга боломжоёо тооложо үзэдэг, дутуу дундаяа элирүүлдэг, саашадаа эршэмтэйгээр ажаллахаар зоригжодог байгаа юм. Мүнөө тус колхоздо һү һаалга һара бүри дээшэлнэ. Жэшээнь, һаалишан М. Зубакина март һарада үнеэн бүриһөө 214 литр, Т. Иванова—226 литр һаадаг байгаа һаа, мүнөө 300 гаран литр һү һаадаг болоо.

Социалистическэ Ажалай Герой Б. Доржиевагай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар Ташаланай хүдөөгэй библиотекэ мүн лэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. «100 эхэ хонинһоо 325 хурьга абахын түлөө» гэһэн Т. Башкуевай ном отара бүхэндэ уншагдаа, зүбшэн хэлсэгдээ.

Ташаланай хүдөөгэй библиотекэ соёл болбосоролой хүдэлмэриин элдэб формо хэрэглэдэг. Нүхэр Комарова уншагшадта шухала номуудые хаһа саг соонь оложо үгэдэг заншалтай. Колхозой шофернуудай шалгалта үгэхэ болоод, номгүй байхадань, тэрэ «3-дахи классай шоферой учебник» олоор оложо, бултандань тарааһан, колхоздо самоходно комбайнай бии болохолоор тэрээн тушаа номуудые республиканска библиотекэһээ захижа асаруулһан байха.

Һаядаа колхозынь мүнгэн түлөөһэндэ орохонь. Тэрээндэ бэлдэжэ байһан энэ үедэ библиотекарь колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна, тус хэмжээ-ябуулгын гүрэн түрын удхашанарые һаалишан, хон механизатор, таряан ажалай б дын ажалшан бүхэндэ ойлгу үгэнэ.

Тобшолон хэлэбэл, «бүхы мэреэ колхозой ажахын зо нуудтай холбохо» гэһэн хара гамаар библиотекэ хүдэлмэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Со дамжуулгын Улаан тугта мүн най республикын хүртөөд һан энэ үедэ Ташаланай хү библиотекэ удаадахи квартал дөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха зорилгонуудые д хэ хэрэгтэ колхознигуудые хэ талаар нилээд олон ябуулга бэелүүлжэ эхилээ. « руза ургуулаа һаа,—мяха тоһон элбэгжэхэ», «Курска о тиин кукурузашадай жэшээ» номуудаар уншагшадай конфе һаядаа үнгэргэхэнь. Таша хүдөөгэй библиотекэ энэ жэл ёрдохи кварталда хүдөө аж продуктнуудые гүрэндэ тушаа сэб XXI партсъездын нэрэ колхозой болзорһоо урид дү хэрэгтэ нилээд ехэ хубитаяа ха байһандань найдая.

Д. ЖАРКО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Н. П. Комарова XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишадта налог болюулха, хүдэлмэриин үдэр хороохо тухай мэдээсэл дуулгажа байна. Фотонь авторай.

Редакторай орлогшо
С. БАЛЬЖИНИМАЕ

Иволгын аймагай Кировэй рэмжэтэ колхозой правлени, тийна организаци республ элитэ луговод
ЛЕНХОБОЕВ
Доржи Дашипыловичын
наһа бараһантай дашарамд тэрэнэй түрэлхидтэ гүнзэг шуудалаа мэдүүлнэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни,—пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства —47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49. отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01850. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5170